Cum să creezi o parolă care să reziste la hacking și pe care să ți-o amintești

ROMÂNIA Newsweek®

REȚETA UNOR SPĂGI CINSTITE

De ce a fost achitată Ana Maria Pătru, fosta șefă a Autorității Electorale Permanente, deși a admis că a luat bani de la afaceriști.

Anul 3 ■ Numărul 95 ■ Preț: 11,90 lei
■ 28.02.-6.03.2020

FOTO: MEDIAFAX / OCTAV GANEA

KISS FM

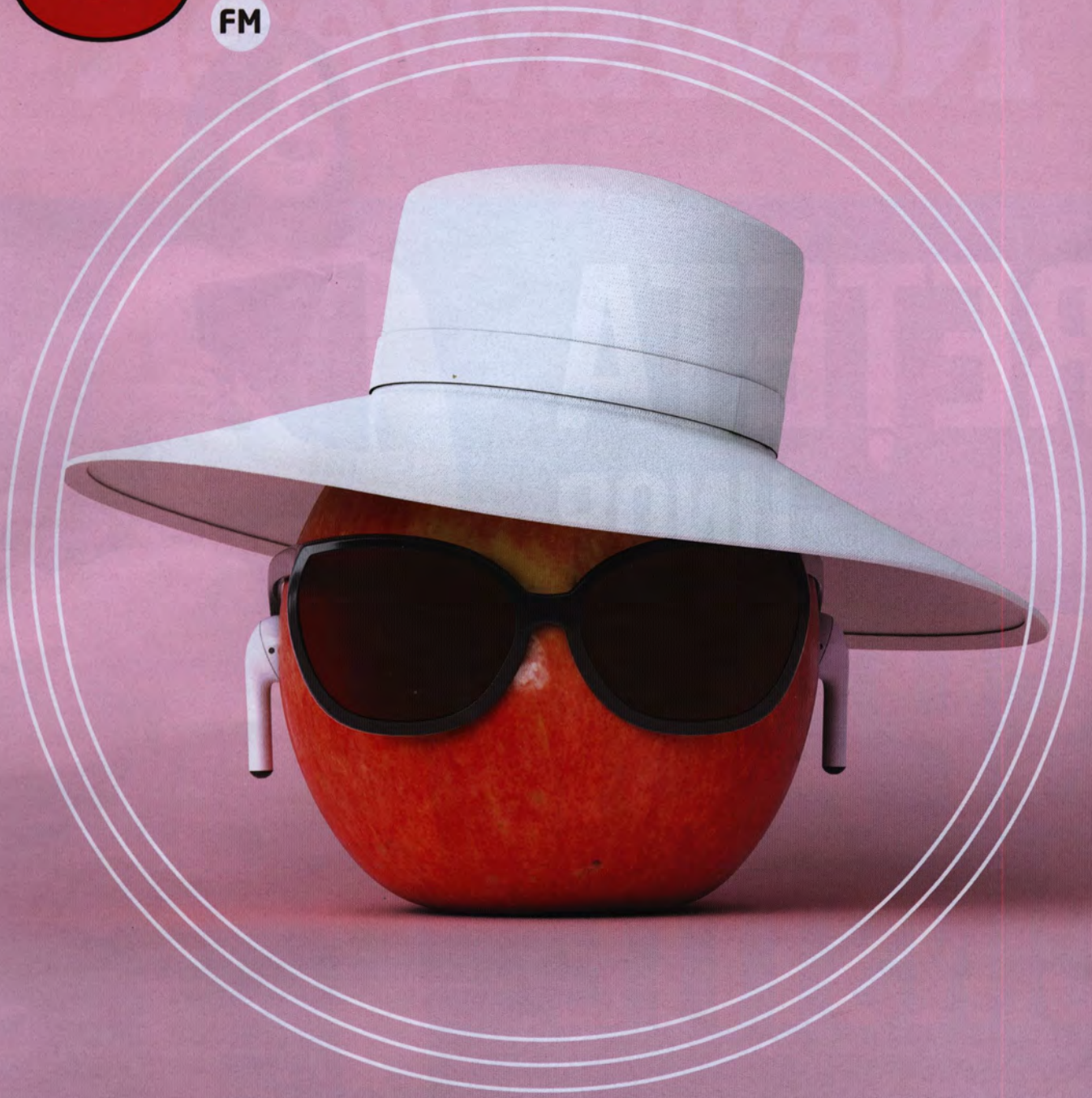

MOOD DETOX

Pentru o viață fericită, ai nevoie de o stare de spirit pozitivă.

Newsweek ROMÂNIA

28.02.-5.03.2020 _ ANUL 3 _ NR.95

SUMAR

Periscop

06 **Justiție**
Culisele unui proces-cheie pentru România: soarta Secției Speciale, la Curtea de Justiție a UE
09 Răfuielile din jurul „Secției Adinei Florea"

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Eliberați cultura din turn
11 RADU PARASCHIVESCU
Unchiul din care privim

Dosar

12 **Stratageme**
Ana Maria Pătru - rețeta unor șpăgi cinstite
14 Bolid de 73.000 de euro, șpagă sau favor amoros?
16 Cum să transformi o geantă cu bani într-o vilă și un apartament
18 Un apartament în București pentru contracte la AEP
18 Cum au distrus procurorii șpăgile lui Pătru

Periscop

22 **Economie**
Cum poate renaște industria chimică din România
26 **Fake-news**
Cum s-a construit un bordel imaginar în baza SUA de la Kogălniceanu
28 **Educație**
Pe ruta București – Giurgiu se pierde 20% din puterea de muncă

Internațional

32 **Investiții strategice**
Încă un miliard de la SUA pentru a apăra Europa de Est de Rusia
34 **Securitate**
Cum să creezi o parolă care să reziste la hacking și pe care să ți-o amintești

Magazin

40 **Cultură**
Aventurile „micului Paganini"
44 **Dezvoltare**
Economia poate fi prosperă și verde
54 **Auto**
Ford Ranger Wildtrak
Libertate totală
57 **Tehnologie**
Dulapul high-tech și frigiderul inteligent
58 **Sănătate**
Ce trebuie să știm despre suplimentele alimentare
60 **Fotbal**
Haaland, comoara Borussiei Dortmund

Calendar

62 Începe procesul „vrăjitoarelor" din Salem

» P.44

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

OKAYAMA, JAPONIA

Festivalul goliciunii

Aproximativ 10.000 de bărbați, acoperiți doar cu o bucată de pânză în jurul taliei, se luptă să prindă un băț în timpul Festivalului Goliciunii „Eyo", în incinta templului Saidaiji, pe 15 februarie 2020, în orașul japonez Okayama. După ce se sting toate luminile, preotul-șef aruncă în mulțime un băț de lemn de 20 cm lungime, denumit „shingi", de la o fereastră a templului situată la 4 m înălțime. Cei care prind bățul vor fi norocoși tot timpul anului. Festivalul datează din timpul Dinastiei Muromachi (1338-1573).

THE ASAHI SHIMBUN VIA GETTY IMAGES

VENEȚIA, ITALIA

Joc, dragoste, nebunie

Trei bărbați costumați pozează în Piazza San Marco, pe 16 februarie 2020, în timpul celebrului Carnaval de la Veneția. Tema ediției de anul acesta a fost „Joc, Dragoste, Nebunie" și s-a desfășurat între 8 - 25 februarie 2020.

MARCO SERENA/NURPHOTO VIA GETTY IMAGES

ANTHOLZ-ANTERSELVA, ITALIA

Sport și soare

O schioare participă la cursa individuală de biatlon de 15 km din cadrul Campionatului Mondial desfășurat în stațiunea italiană Antholz-Anterselva. Cursa s-a desfășurat pe 18 februarie 2020.

ALEXANDER HASSENSTEIN/BONGARTS/GETTY IMAGES

COLOGNE, GERMANIA

Perușii în culori

Doi peruși sălbatici (lat. Psittacula krameri), foarte frumos colorați, ciugulesc mugurii unei magnolii ce stă să înflorească, pe 17 februarie 2020. Instantaneul a fost surprins într-o grădină din orașul german Köln, situat în landul Renania de Nord - Westfalia.

HENNING KAISER/DPA/PICTURE ALLIANCE VIA GETTY IMAGES

JUSTIȚIE

Culisele unui proces-cheie pentru România: soarta Secției Speciale, la Curtea de Justiție a UE

CURTEA DE JUSTIȚIE A UE URMEAZĂ SĂ SE pronunțe pe mai multe spețe care țin de sistemul de justiție din România, judecătorii de la Luxemburg fiind sesizați, în 2019, de curțile de Apel din București și Pitești, precum și de Tribunalul Olt cu privire la mai multe probleme legate de acest sistem. Întrebările adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene de către instanțele din România au legătură, între altele, cu felul în care Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din

DE

RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro

EDUCAȚIE
Pe ruta București-Giurgiu
se pierde 20% din puterea de muncă » P.28

FOTO: INQUAM PHOTOS - GEORGE CĂLIN

Justiție (SIIJ) respectă directivele europene și Tratatul privind UE, dar și cu obligativitatea respectării Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV) și cu modalitatea de numire în posturile de conducere ale Inspecției Judiciare.

Una dintre cele mai așteptate decizii ale CJUE este cea referitoare la Secția Specială, structura de parchet care stârnește de mai bine de un an, odată cu înființarea ei, controverse publice majore. Hărțuirea Laurei Codruța Kövesi, cercetată în mai multe dosare instrumentate de SIIJ, anchete intensificate mai ales în perioada în care fosta șefă a DNA s-a înscris în competiția pentru postul de procuror european, presiunile făcute asupra DNA pentru ca aceeași Secție să primească dosarul „Tel Drum" (în care vizat e fostul lider PSD, Liviu Dragnea) sau instrumentarea dosarului „Timmermans", în care a fost cercetat în mod aberant prim-vicepreședintele Comisiei Europene. Acestea sunt doar câteva dintre subiectele iscate de Secția Specială, care au provocat reacții aspre, inclusiv din partea instituțiilor europene. Punerea în discuție a legalității înființării și funcționării Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, la nivelul CJUE, ar putea decide soarta acestei structuri din cadrul Parchetului General. O hotărâre a judecătorilor de la Luxembourg este așteptată în luna aprilie, în ultimele săptămâni fiind invitate mai multe părți din proces pentru a-și exprima punctele de vedere în fața CJUE.

Argumentele contra

Între cei care sunt parte din cauzele judecate de Curtea de Justiție a UE referitoare la justiția din România și care și-au expus recent pledoariile au fost Asociația Forumul Judecătorilor din România și Bogdan Pîrlog, prim-procuror militar adjunct al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București, cel care s-a autosesizat și a deschis Dosarul „10 august" . Pîrlog și-a depus, anul trecut, candidatura pentru funcția de șef al Secției Speciale, declarând că principalul obiectiv al lui este „desființarea acesteia". Mișcarea lui Pîrlog, care a fost respins de ministrul Justiției de la acea vreme, Tudorel Toader, la proba de interviu, a fost doar o manevră a procurorului de a putea contesta în instanță funcționarea și organizarea Secției Speciale, ajungând, în final, parte a procesului judecat la CJUE.

Interesul statelor membre ale UE a fost foarte ridicat în procesul de la CJUE privind justiția din România

În fața magistraților de la Luxemburg, Forumul Judecătorilor din România, reprezentat pe judecătorul Dragoș Călin, a susținut că înființarea Secției Speciale, care se ocupă de anchetarea oricăror infracțiuni săvârșite de magistrați, „creează impresia că fenomenul infracțional este larg răspândit în rândul magistraților, precum și o diferență de tratament nejustificată obiectiv și rezonabil între magistrați și alte categorii profesionale. Spre exemplu, în perioada 2016 – 2018, înainte de înființarea Secției, au fost trimiși în judecată 32 de magistrați, cifră insuficientă să justifice crearea unei secții specializate".

Conform argumentelor aduse de Forumul Judecătotilor din România în fața CJUE, „nu au existat studii sau evaluări obiective, eventual din partea unor auditori externi, care să justifice înființarea unei astfel de secții sau necesitatea de a o înființa pentru protecția magistraților și asigurarea independenței lor. Înființarea Secției nu a fost justificată de vreo rațiune care să țină de buna administrare a justiției".

„O entitate împotriva magistraților incomozi"

Pe de altă parte, procurorul Ciprian Pîrlog a susținut, în fața CJUE, că Secția Specială „este formată din cel mult 15 procurori, în situația în care, anual, sunt mii de sesizări împotriva magistraților, în care trebuie efectuat

un minim de anchetă conform jurisprudenței CEDO. Anterior modificării aceste sesizări erau cercetate de către un număr de peste 150 de procurori din cadrul a 19 unități de parchet. În prezent, în secție, activează șapte procurori din schema de 15 procurori, aceștia fiind vădit depășiți de volumul de activitate".

Bogdan Pîrlog (foto) a adăugat că, având în vedere această situație legată de numărul de procurori din Secție, „se întărește suspiciunea că, prin înființarea noii Secții, nu s-a urmărit o eficientizare a cercetării penale în cauzele în care sunt aduse acuzații penale magistraților, ci doar crearea unei unități, care să poată fi folosită punctual împotriva unui judecător sau procuror «incomod». De asemenea, există și suspiciunea că s-a mai urmărit garantarea impunității pentru magistrații corupți, dispuși să servească interesele unor grupuri de influență care au controlat procesul legislativ la momentul modificării legilor justiției".

Pîrlog a mai argumentat că procedura de numire a procurorilor în cadrul

O decizie a judecătorilor de la Luxemburg în privința Secției Speciale ar putea fi luată în aprilie

Secției Speciale este „o aberație care încalcă atât principiul separației carierelor judecătorilor și procurorilor, nou adoptat în lege, cât și principiul caracterului general al legii. Astfel, numirea procurorului-șef și a celor 14 procurori este controlată total de către Secția pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și nu, cum ar fi fost normal, de către Secția pentru Procurori". Procurorul militar a mai adus în atenția Curții de Justiție a UE și faptul că, în urma consultărilor tuturor judecătorilor și procurorilor din România, a rezultat că 83,20% dintre magistrați s-au pronunțat pentru desființarea Secției Speciale pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, 8,79% pentru menținerea SIIJ, iar 8,01% pentru amendarea normelor juridice care reglementează activitatea Secției Speciale, prin abrogarea parțială, modificarea sau completarea acestor norme.

Interes major din partea statelor UE

Bogdan Pîrlog a explicat, pentru *Newsweek România,* cum s-au desfășurat audierile la CJUE, arătând că un lucru aparte a fost participarea unui număr mare de reprezentanți ai statelor membre ale UE: „La audierile părților, au vrut să participe reprezentanții reprezentanții Belgiei, Danemarcei, Olandei, Suediei, ceea ce e aproape ieșit din comun, pentru că statele nu-și pierd timpul, în general, să asiste la procese care nu le privesc pe ele, să pregătească pledoarii cu privire la situații care privesc alte țări. La audierile de la CJUE a mai participat și un reprezentant al Comisiei Europene, din nou un lucru atipic, deoarece Comisia nu participă aproape niciodată la astfel de cauze. Spre comparație, tot în acea perioadă cu procesul privind justiția din România a mai fost un proces, în care un alt stat european a fost adus în fața CJUE. La acest proces nu au participat nici măcar reprezentanții statului respectiv".

Conform lui Pîrlog, cu excepția Poloniei, al cărei punct de vedere a fost de susținere a Secției Speciale, opiniile venite dinspre România, dar și din partea tuturor statelor UE (care au pledat direct în fața CJUE sau transmițând în scris Curții opiniile lor) care au pledat în această cauză au fost împotriva SIIJ. Ce urmează? Până la finalul lunii martie, Avocatul General va depune la CJUE concluziile sale în cauzele privind justiția din România, iar o decizie a judecătorilor de la Luxemburg ar putea fi dată în aprilie. Conform legislației europene, hotărârea CJUE se pune obligatoriu în aplicare, neexistând o cale specială de atac din partea statelor membre.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA; ADRIANA NEAGOIE

Răfuielile din jurul „Secției Adinei Florea"

LAURA CODRUȚA KÖVESI
a intrat în vizorul Secției Speciale în perioada în care s-a înscris în competiția pentru funcția de procuror european.

ÎN DECEMBRIE 2017, MAJORITATEA PSD-ALDE-UDMR din Parlament, aflată la comanda „binomului" de la acea vreme, Liviu Dragnea - Călin Popescu Tăriceanu, a votat la foc automat modificarea celor trei legi ale Justiției, în ciuda criticilor venite dinspre opoziție și a protestelor masive ale societății civile. Una dintre cele mai contestate prevederi, introdusă în Legea privind organizarea judiciară, a fost înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție.

Secția Specială, așa cum a fost botezată de presă această unitate de parchet dedicată exclusiv infracțiunilor săvârșite de magistrați, a stârnit imediat reacții negative dinspre asociațiile profesionale din sistem. Chiar și așa, după promulgarea legilor Justiției, Guvernul Dăncilă a adoptat, în 10 octombrie 2018, OUG 90, care făcea referire la felul în care devenea operațională SIIJ. O problemă viza selectarea procurorilor care să facă parte din Secția Specială, aceștia fiind desemnați de o comisie din cadrul CSM din care făceau parte și judecători. Acest lucru a fost amendat de oamenii din sistemul de justiție, care au explicat că se încalcă, astfel, Legea 303/2004 privind statutul magistraților, conform căreia „cariera judecătorului este separată de cariera procurorului, judecătorii neputând interfera în cariera procurorilor și nici procurorii în cea a judecătorilor".

Un alt scandal legat de Secția Specială, care a fost luni de zile în atenția publică, a fost numirea procuroarei Adina Florea în funcția de șef al Secției Speciale. Florea, considerată prea „apropiată" de fosta tabără Dragnea și care se bucura de un sprijin important din partea fostului ministru al Justiției, Tudorel Toader, a câștigat, în iunie 2019, concursul pentru șefia SIIJ. Cu toate astea, deși s-a bucurat de susținerea ex-președintei CSM, Lia Savonea, și a magistraților apropiați acesteia, Adina Florea nu a putut fi validată, nici după șapte încercări, în funcția de procuror-șef al Secției Speciale. La începutul lui decembrie 2019, Florea a anunțat că se retrage din procedura de numire în cea mai înaltă funcție din cadrul SIIJ.

La începutul acestui an, Adina Florea s-a înscris pentru un post de inspector judiciar, urmând a părăsi Secția Specială, dacă va trece de această competiție. În februarie, noul ministru al Justiției, Cătălin Predoiu, a pus în dezbatere publică un proiect de lege privind desființarea Secției Speciale. Printre motivele invocate de ministru se regăsesc: încălcarea principiului separației carierelor și existența unei imunități de jurisdicție penală de facto a procurorilor din cadrul SIIJ, în unele situații.

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Eliberați cultura din turn

La scurt timp după ce m-am mutat în București, am vizitat cimitirul Belu. Am vrut să văd mormintele scriitorilor din manualele școlare, față de care aveam sentimente amestecate.

Pe de o parte, statuile lor mă copleșeau, în mintea mea acești oameni nu existaseră niciodată, cu slăbiciuni și păcate, apăruseră direct ca simboluri de neatins, ca zeii, icoane impecabile, despre care nu puteai vorbi altfel decât îți impunea programa școlară și profesorii-predicatori.

Pe de altă parte, mă îndepărtasem complet de opera lor, tocmai pentru că îmi fusese impusă mai degrabă cu forța, în comentarii stupide, lemnoase, pe care trebuia să le învăț pe de rost. Unele cărți nu le-am citit decât mult după terminarea liceului, ca o necesară recuperare. Ajunsesem la „performanța" de a povesti Maitreyi lui Eliade, așa cum am făcut la bacalaureat, fără să fi citit un rând din acel roman.

Am mers în cimitirul Belu să văd cu ochii mei mormintele zeilor care-mi copleșiseră adolescența, să pun mâna pe pietrele funerare ale luceferilor literaturii române și să mă simt mai puțin copleșit: acești oameni au existat cu adevărat, nu au fost doar niște invenții ale unor profesori stupizi, al căror singur scop este să chinuie tineri de până-n 18 ani. Și din acel moment am putut să mă apropii de o parte dintre scriitorii-canon.

România este la coada clasamentului UE în ceea ce privește lectura. 93,5% dintre români nu citesc nici măcar o carte pe an. În medie, un român citește o zi și jumătate pe an. Numărul de cititori care frecventează bibliotecile universitare românești s-a prăbușit, de la 592.000 de utilizatori activi în 2009, la 292.000 de utilizatori activi în 2016, așa cum a arătat *Newsweek România* în ediția anterioară.

Stăm mai prost și decât alte foste state comuniste. Iar această situație tristă a fost posibilă, în opinia mea, din cauza modului învechit, de tip învățare pe de rost, care te alungă de lângă cărți, care s-a practicat decenii la rând în școala românească. Paradoxal, școala, locul unde trebuia să dobândim plăcerea de a cunoaște, ne-a alungat pe mulți dintre noi de carte.

Iar situația nu e valabilă doar la literatură. Chimia, biologia, fizica, istoria sau geografia au fost predate cu o asemenea scorțoșenie și cu o atât de arogantă atitudine că sunt domenii accesibile doar savanților că au devenit detestate, ore de tortură teoretică. Deși sunt discipline superbe, care ar trebui să atragă elevii ca un magnet prin experimente interesante și un mod deștept de a le preda.

Savanții și profesorii români – majoritatea dintre ei, evident – își țin cunoștințele într-un turn păzit de un zmeu, în așa fel încât să nu ajungă la ele decât câțiva meritoși. Provincialismul, gândirea de periferie a intelectualilor români îi împiedică să scrie pe înțelesul tuturor. Scorțoșii academici cred că e rușinos să vorbești pe limba celor care vor doar să știe, fără a-și dori să fie experți.

Lipsesc cărțile de popularizare a științei, lipsesc emisiunile în care fizica sau chimia să fie prezentate atractiv, lipsesc cursurile pentru toți (sau pentru tonți).

În Occident, există cu duiumul emisiuni tv în care tinerilor le sunt prezentate cele mai complexe noțiuni științifice într-un limbaj simplu, accesibil și celor abia inițiați. Școala se face prin experiment, prin atingere, prin modelare, nu doar prin icoane pe care nu le poți șterge de praf.

Cultura trebuie coborâtă din turnul în care e ținută închisă. Știința trebuie coborâtă din turnul în care e ținută închisă. Altfel, vom continua să ne plângem ipocrit despre faptul că românii nu mai citesc sau că sunt analfabeți funcțional.

Dar, dacă ne uităm la reacțiile de un elitism păgubos și pe alocuri fals care au existat la desemnarea Irinei Rimes ca ambasador al evenimentelor dedicate lui Brâncuși, va mai dura până turnul să fie dărâmat și savanții să coboare în piață, printre muritori.

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

RADU PARASCHIVESCU

Unchiul din care privim

„Cine vă recomandă?". „Vocea și talentul meu". E un dialog pe care-l invocă și oameni nenăscuți la data când se făcuse filmul. Și dacă tot ne întrebăm de ce se difuzează integrala „B.D". atât de des, iată o explicație: actualitatea replicilor. Plus hrănirea sistematică a românului cu ideea că ierarhia meritului e o himeră și că nu există argument mai bun decât pila în ocuparea unui post. În film, Puiu Călinescu, Dem Rădulescu și Jean Constantin compun juriul unei preselecții de talente feminine. O doamnă cu o agendă în care își notează cine a cui pilă este îi pune întrebarea de la începutul articolului unei tinere. Răspunsul amuză și descumpănește. Nu de alta, dar candidata se prezintă la probă pe baza propriilor ei merite: „vocea și talentul meu". Ideea critică a scenei e transparentă, dar îndrăzneață într-o perioadă în care cenzura începuse deja să foarfece tot ce deranja ideologic: în loc ca, într-o mare de oameni cu merite să se nimerească rareori și câte-un pilos, e exact invers: într-o mulțime de piloși, prezența cuiva care nu e recomandat sau trimis de nimeni devine motiv de stupoare și ilaritate. „Vocea și talentul meu" înseamnă „nu sunt pila nimănui".

Și fiindcă tot s-a vorbit în fel și chip de Brâncuși, agitația de săptămâna trecută se cuvine legată de sceneta de mai sus. De ce? Ca să mai avem o dovadă că pila ține loc de merit. Cum? Prin dialogul purtat anul trecut de o ziaristă cu un secretar de stat numit la Ministerul Culturii. Precizare: pe secretarul de stat nu-l recomandă nimic pentru funcție. Nu i se cunosc echivalentele „vocii și talentului". Se pot bănui mici reglaje de clientelism politic, eventual un fel de-a mulțumi vătafilor județeni pentru sprijinul acordat centrului în diverse chestiuni. Cum însă e imprudent să acționezi pe baza bănuielilor, logic e să încerci să afli ce-l califică pe omul în cauză pentru postul de secretar de stat într-un minister unde nu are ce să caute. Și de unde să afli, dacă nu din gura recent instalatului?

„Vocea şi talentul meu" înseamnă „nu sunt pila nimănui"

Ziarista își asumă sarcina excavării de informații și se străduiește să angajeze un dialog. În loc de asta, are parte de o demonstrație de batere a apei în piuă. Întrebat cu ce proiect merge la Ministerul Culturii, secretarul de stat răspunde: „A duce la îndeplinire programul de guvernare pe partea de cultură". Subtilitate și rafinament. Noul parfum „Eau de pluie" e deja în magazine, iar ziarista mai are o curiozitate: „Mă interesa dacă aveți vreun proiect legat de Gorj, fiindcă este județul lui Brâncuși". Replica e bătută cu diamante: „Este clar că voi face tot ceea ce trebuie să fac pentru promovarea tuturor monumentelor din Gorj". Ziarista insistă: „Vă întreb totuși dacă ați avut vreo legătură cu activitatea culturală". Secretarul de stat uimește: „Urmează să vedem când ajung la minister". În mod normal, după o asemenea nerozie, îți piere cheful să-ți mai faci meseria serios. Numai că ziarista e răbdătoare, ceea ce-i aduce delicatesa de pe urmă. Simțind că răspunsul trebuie completat, secretarul de stat adaugă: „Să știți că unchiul meu este profesor universitar de istorie veche, a făcut descoperiri și aici, în Gorj. Am avut discuții cu unchiul meu".

Iată, deci, argumentul: „Am un unchi profesor". Afirmația te trimite la o replică a lui Dem Rădulescu: „Am un frate soră la spital". Pe lângă asta, e stupefiantă candoarea cu care politicianul își justifică inadecvarea prin activitatea unei rude. Din acest unghi (sau poate unchi) de vedere, e obligatoriu să te întrebi dacă nu cumva povestea cu unchiul profesor e o glumă sau o trimitere la o serie de unchi din literatură, pe care omul nu-i are doar pe rafturi, ci și în clasoarele minții: „Unchiul Vanea", „Unchiul Rudolf", „Unchiul Oswald", „Unchiul meu, maharajahul", „Unchiul Bernac" sau „Unchiul Tungsten". Dar de unde simț al umorului la o asemenea tristețe de funcționar?

RADU PARASCHIVESCU
este scriitor

DISPERARE
Ana Maria Pătru a dus-o pe bunica sa de 90 de ani să dea declarații în apărarea sa la DNA

STRATAGEME

ANA MARIA PĂTRU - rețeta unor șpăgi cinstite

După ce a cerut și primit sute de mii de euro pentru trafic de influență, fosta șefă a AEP se consideră abuzată.

MANIPULARE
Cum s-a construit un bordel imaginar în baza SUA de la Kogălniceanu » P.26

POATE UNUL DINTRE CELE MAI CONTROVERSATE dosare penale ale ultimilor ani este cel al fostei şefe a Autorităţii Electorale Permanente, Ana Maria Pătru. Controversa, spre deosebire de alte cazuri, nu provine din aceea că - deşi arestată la cererea DNA şi trimisă în judecată de procurori - a fost achitată de judecători (în primă instanţă, deocamdată), ci din aceea că toate datele din rechizitoriu, multe confirmate în sala de judecată, arată că Pătru a beneficiat de sute de mii de euro de la diverse persoane în schimbul folosirii influenţei sale.

Denunţurile, declaraţiile de martori, probele, documentele, înregistrările audio-video dovedesc că un bolid sport, un apartament şi nişte sute de mii de euro au ajuns în patrimoniul fostei şefe a AEP, prin diverşi intermediari. La un moment dat, chiar Ana Maria Pătru spune (aşa cum se poate citi într-o stenogramă din dosar) într-o discuţie cu denunţătoarea Irina Socol, că a primit un autoturism de la un om de afaceri, dar că nu i l-a cerut ea. Aşadar, nimic mai normal pentru un înalt funcţionar al statului român ca sute de mii de euro, sub diverse forme, să-i ajungă în conturi, fără justificare.

Motivarea deciziei de achitare în fond lămureşte, parţial, misterul: Ana Maria Pătru nu a fost condamnată în special pentru că procurorii de caz (printre ei, şi celebrul Lucian Onea, fostul şef al DNA Ploieşti) au apelat la trucuri şi stratageme care au distrus, practic, dosarul. Judecătoarea de la Tribunalul Bucureşti a notat că procurorii de la Ploieşti au transformat o denunţătoare nu într-unul, ci chiar în doi martori, ambii cu identitate protejată, care să confirme denunţul. O acţiune ilegală, evident, care a aruncat în aer informaţii esenţiale.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

La câteva săptămâni de la achitare, Ana Maria Pătru se victimizează în direct în prime time la Antena 3, unde înfierează abuzurile procurorilor. Parţial, are dreptate: procurorii de caz de la DNA Ploieşti au săvârşit abuzuri în anchetă. Dar nu împotriva Anei Maria Pătru (pe care, de fapt, au scăpat-o de puşcărie), ci împotriva cetăţenilor acestui stat (care au din ce în ce mai puţine motive să aibă încredere în justiţie).

Foto ZIARULINCOMOD.RO

Bolid de 73.000 de euro, șpagă sau favor amoros?

Irina Socol s-a autodenunțat cum că i-ar fi plătit parțial o mașină Anei Maria Pătru. Cea din urmă susține că a fost dragoste.

TRIUNGHIUL AMOROS CU beneficii financiare nu este chiar o invenție recentă în domeniul relațiilor umane, dar Ana Maria Pătru a reușit să ducă la alt nivel acest procedeu de obținere de satisfacții. În cazul unui Range Rover Sport de 73.000 euro, banii ar fi provenit, pe de o parte, de la femeia de afaceri Irina Socol și, pe de altă parte, de la businessman-ul Mihai Cernăianu. Relația lui Pătru cu cel din urmă, însă, spre deosebire de cea cu Socol, a avut și o dimensiune emoțională, conform mărturiilor din dosarul penal în care fosta șefă a Autorității Electorale Permanente a fost anchetată.

Socol a spus că a dat 15.000 de euro

Unul dintre denunțători și martor al acuzării a fost Gheorghi Sadoveanu, consilierul Irinei Socol în perioada 2002-2016. Acesta le-a declarat anchetatorilor că ar fi primit misiunea de la Irina Socol de a cumpăra un autoturism Range Rover Sport pe numele său. El s-ar fi dus la un dealer auto care i-ar fi comunicat că mașina dorită ar costa în jur de 73.000 euro, ceea ce Sadoveanu i-ar fi comunicat șefei lui de la Siveco. Conform rechizitoriului, Sadoveanu a susținut că Irina Socol i-ar fi dat 15.000 euro să plătească avansul pentru mașină. Apoi, în august 2011, ar fi fost chemat în biroul Irinei Socol, acolo unde se afla Mihai Cernăianu. Acesta i-ar fi spus că mașina nu va mai fi trecută pe numele lui. Apoi, cei doi bărbați ar fi plecat către dealerul auto pentru a trece mașina pe numele Andrei Elena, o rudă a Anei Maria Pătru. Tot atunci s-ar fi plătit diferența de sumă pentru plata integrală a mașinii.

Cernăianu la DNA: Pătru mi-a oferit o întâlnire cu ministrul Ariton

Firma Remat Group Management, controlată de Cernăianu, a câștigat o licitație pentru achiziționarea a cinci foste instalații tehologice situate pe platforma fostului combinat Doljchim, aflat în proprietatea OMV. Se întâmpla în 2011. Pentru cele cinci instalații, firma lui Cernăianu a făcut o ofertă de 9.000.000 USD, din care un milion reprezenta cheltuielile OMV pentru dezafectarea și demolarea acestora. Dar pe fir intrase și compania Interagro, care dorea să achiziționeze întregul combinat, motiv pentru care OMV Petrom tergiversa semnarea contractului de vânzare. Din declarațiile date de Cernăianu, rezultă că acesta s-ar fi plâns Anei Maria Pătru în legătură cu afacerea OMV. „Ana Maria Pătru s-a oferit să-mi faciliteze o întâlnire directă cu Ministrul Economiei (...) Ion Ariton, căruia urma să-i depun un memoriu și să-i expun situația de fapt. (...) După cum au decurs lucrurile, eu am tras concluzia că întâlnirea pe care mi-a facilitat-o Ana Maria Pătru cu ministrul Economiei Ion Ariton nu a avut rezultatul scontat", le-a spus Cernăianu procurorilor.

Afaceriștii Irina Socol și Mihai Cernăianu s-au bătut care să achite mai repede bolidul pentru Ana Maria Pătru

În timpul interogatoriului, Cernăianu și-a mai adus aminte că, încă de la primele întâlniri pe care le-a avut cu Ana Maria Pătru, aceasta îi sugera că ar putea să îl ajute în orice problemă legată de afaceri. „La o parte din aceste discuții a participat și Nora Bulacu, mama lui Bulacu Cezar, la acea vreme consilier al ministrului Ion Ariton, aceasta fiind o apropiată de-a Anei Maria Pătru", a declarat Cernăianu în fața anchetatorilor.

Contracte fictive și zeci de mii de euro între amorezi

Conform rechizitoriului, actele mașinii s-au făcut pe numele lui Sadoveanu, dar mașina a fost trecută apoi pe numele Andrei Elena, verișoara Anei Maria Pătru. Mihai Cernăianu ar plătit diferența de bani pentru achiziția mașinii. „I-am spus că sunt de acord cu suma, dar că vreau neapărat consemnarea acesteia sub forma unui contract de împrumut, ea spunându-mi că o să se gândească la această condiție, urmând a-mi comunica. (...) La acel moment eu am înțeles că suma nu îmi va fi restituită niciodată, însă am solicitat încheierea unui contract de împrumut doarece am considerat că pentru mine reprezintă o garanție că nu voi suferi repercursiuni de orice natură, având în vedere calitatea acesteia de vicepreședinte AEP", a spus Cernăianu.

Ulterior, Pătru i-a spus că nu este

RELAȚIE
Ana Maria Pătru și Mihai Cernăianu au avut o relație care ar fi depășit interesele pragmatice de afaceri

de acord cu semnarea unui contract. Cernăianu le-a mai spus anchetatorilor că Ana Maria Pătru s-ar fi răzgândit și ar fi acceptat propunerea să semneze un contract pentru 50.000 euro, dar cu condiția să fie antedatat cu anul 2008 iar suma trecută în contract să fie de 230.000 euro. El ar fi fost de acord, iar contractul de împrumut s-a făcut pe numele lui Florin Ștefan Pătru, soțul Anei Maria Pătru. În august 2011, Cernăianu i-a dat 50.000 de euro Andrei Elena pentru a achita mașina.

De redactarea contractului de împrumut s-a ocupat avocatul lui Cernăianu, Mircea Stroe, care ulterior a făcut trei acte adiționale prin care s-a consemnat fictiv că afaceristul și-a primit banii.

Pătru, audio: „Mihai voia să aibă o relație cu mine"

Cu două zile înainte de a fi reținută, Ana Maria Pătru a avut o discuție cu Irina Socol, care efectua înregistrarea convorbirii cu ajutorul unui dispozitiv pus la dispoziție de către lucrători din cadrul DNA. Inițial, procurorii nu au vrut să pună înregistrarea la dosar. Din transcriptul înregistrării rezultau neconformități în redarea acesteia. De exemplu, în loc de „Da, o fi folos necuvenit, dar l-am pus eu să mi-o cumpere?", procurorii au transcris: „Da! O fi fost de la tine, dar l-am pus eu să mi-o cumpere?".

Conform înregistrării aflate la dosar (în care pare că fosta șefă a AEP își construia alibiuri de parcă ar fi știut că discuția este înregistrată), Ana Maria Pătru susținea că se duce la DNA să spună adevărul: „Domn'e, eu asta știu. (Lui) Mihai i-a plăcut de mine, voia să aibă o relație cu mine, mi-a făcut cadou această ma(șină) (...) Uite că acum mi-am adus aminte. Norocul că i-a făcut (transfer – n.r.) prin bancă. Noroc că i-a făcut și aia (martora Andrei Elena, verișoara inculpatei – n.r.) a retras banii prin bancă. Da! O fi folos necuvenit, dar l-am pus eu să mi-o cumpere? M-a și surprins. Și mi-a adus-o prietenul lui, care vorba aia, deci nu... Doi ani, trei ani s-a ținut omul acesta după mine. Trei ani. Mi-a mâncat sufletul. Poate n-au fost banii lui, nu știu cine a fost. Dar nu l-am ajutat cu nimic".

Cernăianu a negat tot în instanță

La Tribunalul București, însă, controversatul afacerist Cernăianu nu a mai recunoscut declarația dată în fața procurorilor. Mai mult, a spus că „nu a avut nicio problemă și respectiv nicio discuție cu d-na Pătru legată de Ministerul Economiei". Întâlnirea dintre Cernăianu și ministrul Ariton nu a fost confirmată de nimeni și nici nu apare în registrul de acces de la Ministerul Economiei (deși, în mod evident, întâlnirea ar fi putut avea loc în orice alt loc). Din probele administrate în dosar rezultă că Mihai Cernăianu a plătit integral mașina, iar banii au fost virați eșalonat, în decursul a șapte zile, în contul bancar al Andrei Elena, pe numele căreia a fost achiziționată mașina. N

FOTO: INQUAM PHOTOS; LINKEDIN.COM

Cum să transformi o geantă cu bani într-o vilă și un apartament

Procurorii susțin că 600.000 de euro au ajuns la Ana Maria Pătru într-o geantă Montblanc.

PROCURORII ANTICORUPȚIE de la Ploiești, Lucian Onea și Elena Răileanu, au acuzat-o pe Ana Maria Pătru și că ar fi primit 600.000 euro de la Irina Socol, bani care ar fost folosiți de Pătru pentru achiziționarea unei case în orașul Voluntari și a unui apartament în stațiunea Mamaia. Inițial, însă, procurorii au mers pe alt fir: suma ar fi urmat să ajungă la Bogdan Chirițoiu, președintele Consiliului Concurenței, pentru a „trânti" o investigație demarată împotriva companiei Siveco.

În ciuda suspiciunilor, însă, DNA Ploiești nu a putut dovedi acest scenariu.

Socol și Pătru, denunțuri la unison

În decembrie 2016, la DNA Ploiești a fost înregistrat dosarul penal 345/P/2016, în urma înregistrării a două denunțuri făcute de Irina Socol și de Ana Maria Pătru împotriva lui Bogdan Chirițoiu, președinte al Consiliului Concurenței. Din cele două delațiuni rezulta că, în anul 2013, Chirițoiu ar fi primit de la Irina Socol, prin intermediul Anei Maria Pătru, în două tranșe, suma de 600.000 euro. În schimbul acestor bani, Chirițoiu ar fi trebuit să intervină astfel încât o investigație demarată de Consiliul Concurenței împotriva companiei Siveco să se finalizeze în mod favorabil pentru firma Irinei Socol.

În acea perioadă, Consiliul Concurență investiga, într-adevăr, compania Siveco pentru că ar fi beneficiat de o licitație trucată de la Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA). Valoarea contractului era de aproximativ 12 milioane euro. Investigatorii de la Concurență aveau informații că firma Irinei Socol făcuse o înțelegere cu grecii de la Intrarom, firma lui Sebastian Ghiță, Teamnet, și IBM.

Astfel, Socol s-ar fi plâns Anei Maria Pătru că investigația Consiliului Concurenței ar fi incorectă. În replică, Pătru i-ar fi spus că este prietenă cu Chirițoiu și că poate discuta cu acesta legat de investigație. Socol susținea în fața anchetatorilor că, ulterior, Pătru i-a comunicat că trebuie să plătească 1.000.000 de euro. Socol ar fi acceptat să plătească întreaga sumă de bani pentru că urma să fie amendată cu 10% din cifra de afaceri. Adică cu aproximativ șase milioane euro.

O geantă Montblanc burdușită cu bani?

Din denunțul lui Socol rezultă că, în iulie 2013, i-ar fi dat Anei Maria Pătru suma de 400.000 euro, bani puși într-o geantă de lux Montblanc, plus un stilou de aur Montblanc. În noiembrie 2013, Socol i-ar mai fi dat 100.000 euro într-un plic, acasă la Pătru. Încă o sută de mii de euro ar mai fi fost dați în martie 2014. Pe parcursul urmăririi penale, Socol și-a schimbat declarațiile cu privire la locul în care Pătru ar fi primit banii.

Întrebată de anchetatori dacă a văzut personal vreo sumă de bani în geanta Montblanc primită de la Socol, Ana Maria Pătru le-a spus că nu a desfăcut geanta: „Era introdusă într-o cutie din carton, iar cutia era la rândul său într-un sac pe care era scris Mont Blanc. Stiloul a fost ambalat separat într-o cutiuță. Așadar nu cunosc ce sumă de bani era în geanta respectivă".

Chirițoiu avea Montblanc, dar nu de la Socol

Conform rechizitoriului, procurorii susțin că „în cauză au fost demarate

LUX
Vila din Voluntari pe care Ana Maria Pătru şi-ar fi construit-o cu bani din şpaga de la Irina Socol nu este deloc o căsuţă de ţară

ample investigaţii în legătură cu persoana numitului Chiriţoiu Bogdan Marius şi a familiei sale, menite să stabilească dacă susţinerile denunţătoarei de la acel moment, Pătru Ana Maria, au corespondent în realitatea faptică". Procurorii l-au interceptat pe Chiriţoiu în toate ipostazele: audio, foto-video, GPS şi interceptarea telefoanelor. Mai mult, anchetatorii erau interesaţi să afle dacă Chiriţoiu deţine conturi şi proprietăţi în Marea Britanie, Franţa şi Elveţia. Nu numai el, dar şi părinţii lui. Toţi au fost interceptaţi. Dar nu s-a găsit nimic util anchetei. Ulterior, biroul lui Bogdan Chiriţoiu a fost percheziţionat de procurori. Au ridicat patru stilouri şi o geantă, toate Montblanc. Dar niciunul dintre obiecte nu semăna cu cele căutate de procurori. *Newsweek România* a încercat să obţină un punct de vedere de la Bogdan Chiriţoiu, dar acesta a refuzat orice dialog pe această temă. În faţa anchetatorilor, în iunie 2017, Bogdan Chiriţoiu a spus că a avut o relaţie de amiciţie cu Ana Maria Pătru, dar că aceasta nu i-a cerut vreodată sprijin pentru societăţile investigate. Însă a admis că „este posibil" să fi purtat cu aceasta discuţii tangenţiale. „Este posibil să fi existat anumite discuţii colaterale cu diferite persoane referitoare la investigaţie, având în vedere faptul că în legătură cu acest caz am dat şi declaraţii oficiale, în calitatea mea de preşedinte al Consiliului Concurenţei", a spus Chiriţoiu.

Cât despre Irina Socol, şeful Consiliului Concurenţei a spus că îşi aminteşte de ea pentru că a întânit-o de două ori, o dată în biroul Elenei Udrea de la Palatul Cotroceni, apoi s-au reîntâlnit la un eveniment public organizat de Siveco.

Surprinzător sau nu, Ana Maria Pătru pare să fi deturnat o şpagă enormă pe care ar fi trebuit doar s-o intermedieze

Vilă în Voluntari, apartament la Mamaia

Ce s-a întâmplat cu banii, totuşi? Conform DNA Ploieşti, sumele ar fi fost de fapt folosite de Ana Maria Pătru pentru achiziţionarea unui teren de 1.000 mp în Voluntari, pentru care s-ar fi plătit 130.000 euro. Terenul a fost cumpărat de Nicoliţa Simionescu, bunica Anei Maria Pătru. Alţi 80.000 de euro ar fi fost folosiţi pentru achiziţionarea unui apartament în Mamaia. Locuinţa a fost achitată prin transfer bancar de Maria Bercea, mama Anei Maria Pătru. Alţi 437.314 euro ar fi fost folosiţi pentru dotarea şi amenajarea celor două case. Toate aceste sume, spun procurorii anticorupţie, depăşeau veniturile întregii familii Pătru, care ar fi fost de doar 1,8 milioane lei, adică aproximativ 400.000 de euro.

Ana Maria Pătru a refuzat să acorde un interviu legat de dosarele în care a fost acuzată de fapte de corupţie de DNA Ploieşti. În schimb, a transmis un punct de vedere în care precizează „având în vedere că readuceţi în atenţia publicului faptele penale pe care procurorii-torţionari au reuşit să le fabrice prin acţiuni mincinoase, ilegale şi abuzive (acţiuni deconspirate de instanţa de judecată) vă rog să citiţi cu atenţie motivarea sentinţei penale nr.18/F din data de 13.01.2020 pentru a înţelege cum instanţele de judecată au fost minţite de către procurorii-torţionari încă din procedura camerei preliminare. Referitor la presupusele fapte de-a dreptul mincinoase care mi-au fost atribuite de procurorii-torţionari Onea şi Răileanu dar şi la abuzurile făcute familiei mele şi copilului meu, aştept din partea autorităţilor abilitate să se sesizeze de urgenţă asupra celor publicate în presă şi să acţioneze în consecinţă".

Un apartament în București pentru contracte la AEP

Cel puțin un contract din trei, totalizând 10,5 milioane de lei, au generat un apartament mită.

ANA MARIA PĂTRU, FOSTA ȘEFĂ a Autorității Electorale Permanente, a fost acuzată de procurorii DNA Lucian Onea și Elena Răileanu și că ar fi primit șpagă 210.000 euro de la Irina Socol pentru a-și cumpăra un apartament evaluat, de fapt, la numai 150.000 euro, în București. În schimbul banilor, Pătru trebuia să susțină derularea a trei contracte estimate la peste 10,5 milioane lei.

Compania Siveco a fost principalul furnizor de echipamente IT pentru Autoritatea Electorală Permanentă (AEP). În perioada 2008-2009, Siveco a câștigat trei contracte în valoare de 10,5 milioane lei pentru furnizarea unor servicii de programare și software. Pe atunci, Ana Maria Pătru era vicepreședinte al Autorității Electorale Permanente. Cei doi procurori susțin că, pentru „atribuirea acestor contracte și pentru derularea lor în bune condiții", Ana Maria Pătru i-ar fi cerut Irinei Socol să o sprijine financiar pentru achiziționarea unui apartament în București.

Circuit financiar fictiv pentru șpagă

Denunțul în această poveste de corupție a fost făcut tot de Irina Socol și confirmat chiar și de martorul cu identitate protejată Denisa Mocanu. Adică de asemenea de Irina Socol. Din denunțul făcut de șefa de la Siveco rezultă că Ana Maria Pătru i-ar fi cerut bani pentru achiziționarea unui apartament în București. Tot Pătru i-ar fi spus că ar vrea să primească banii printr-un circuit financiar fictiv. Iar Socol ar fi fost de acord. Conform rechizitoriului, la solicitarea Anei Maria Pătru s-a creat un circuit financiar fictiv constând în derularea unor afaceri între firmele Siveco – Intrarom SA – Ana Consulting, ultima fiind administrată de Florin Ștefan Pătru, soțul Anei Maria Pătru. Dar informațiile cu privire la fapte, date și la sumele de bani menționate de cei doi procurori sunt contradictorii. De exemplu, anchetatorii au reținut că Ana Maria Pătru a „disimulat adevărata natură a proveniență sumei de 210.000 euro și beneficiarul real al acestei sume, obținută ca urmare a săvârșirii infracțiunii de trafic de influență", apoi procurorii menționează că de fapt Irina Socol ar fi plătit în jur de 150.000 euro pentru apartament. La fel de adevărat, însă, deși procurorii nu menționează acest lucru nicăieri, este că diferența de 60.000 de euro putea fi pur și simplu păstrată de Pătru sau folosită în alte scopuri.

O altă ciudățenie din dosarul Anei Maria Pătru este că o șpagă de 210.000 de euro este probată, dar nu e clar pentru ce s-a dat

Toată lumea recunoaște șpaga, dar nu și cauza acesteia

Judecătoarea de caz de la Tribunalul București, Brândușa Gheorghe, a arătat că două din cele trei contracte fuseseră câștigate de Siveco cu mult înainte ca Socol și Pătru să discute despre achiziția apartamentului.

De exemplu, primul contract, în valoare de peste 2,5 milioane lei, a fost câștigat de Siveco în mai 2008, cu un an înainte ca cele două femei să se cunoască.

„Din analiza actelor referitoare la aceste contracte rezultă că doar ultimul dintre acestea corespunde temporal cu momentul încheierii contractului în baza căruia a fost dobândit apartamentul", se menționează în motivarea emisă de Tribunalul București.

Mai mult, în fața judecătorului, Irina Socol a precizat „fără echivoc că respectivul contract cu Autoritatea Electorală Permanentă, care se derula la acel moment, fusese câștigat în mod legal în urma unei licitații și executarea acestuia, inclusiv sub aspectul plăților, se realizase fără probleme".

În motivarea instanței, judecătoarea Brândușa Gheorghe a luat în considerare toate „pozițiile adoptate de acuzare, pe de o parte și de apărare, pe de altă parte, Tribunalul constată că pe lângă realitatea obiectivă a contractelor derulate între Autoritatea Electorală Permanentă și SC SIVECO ROMÂNIA SA, inculpata a confirmat și faptul că Socol Irina a achitat contravaloarea apartamentului (din București - n.r.). Ceea ce este diferit prezentat se referă la titlul cu care s-a făcut plata, respectiv scopul pentru care au fost achitați banii aferenți prețului apartamentului".

FOTO: ZIARULPRAHOVA.RO; ZIARE.COM; STIRILEPROTV.RO

Cum au distrus procurorii șpăgile lui Pătru

Modalitatea complet deficitară de administrare a dosarului a dus la achitarea fostei șefe a AEP.

ANA MARIA PĂTRU A CĂZUT din înaltul funcțiilor la stat în groapa penală a DNA pe mâna Irinei Socol, „doamna Siveco", principalul denunțător în dosar. Conform procurorilor Lucian Onea și Elena Răileanu de la DNA Ploiești, Ana Maria Pătru ar fi primit șpagă un apartament, 15.000 euro pentru achiziționarea unei mașini Range Rover Sport, dar și 600.000 euro, bani pe care i-ar fi folosit la achiziționarea unei case în Voluntari și a unui apartament în Constanța. La prima vedere, lucrurile par simplu de înțeles și de probat. Procurorii de caz, însă, au făcut greșeli impardonabile în administrarea cazului care au dus la achitarea Anei Maria Pătru. Care, culmea, admite că ar fi primit și mașina, și cea mai mare parte a sumelor despre care se face vorbire în denunțuri. Iar una din cele mai mari greșeli făcute de procurori este că au folosit-o pe Irina Socol în trei ipostaze diferite: o dată ca denunțător și de două ori în calitate de martori (diferiți!) cu identitate protejată care confirmau dezvăluirile denunțătorului. Prin urmare, la Tribunalul București, judecătoarea Brândușa Elena Gheorghe a constatat o serie gravă de erori și abuzuri în rechizitoriu iar martorii acuzării și-au schimbat declarațiile date în fața anchetatorilor. Fără nicio probă concludentă, judecătoarea a fost nevoită să o achite pe Ana Maria Pătru.

Socol denunță două șpăgi: o mașină și un apartament

Procurorii de la DNA Ploiești au susținut într-un proces verbal din 17 octombrie 2016 că s-ar fi sesizat din oficiu cu privire la demararea anchetei împotriva Anei Maria Pătru. În realitate, conform deciziei de motivare a achitării, ancheta a plecat de la un denunț făcut de Irina Socol cu zece zile mai devreme. Ulterior, pe 21 și 25 octombrie 2016, Socol a mai făcut două denunțuri.

TRASEU
Irina Socol a depus un denunț la DNA Ploiești, iar dosarul rezultat s-a sfârșit cu achitare la Tribunalul București

Cum au camuflat procurorii neadevărul? Prin clasificarea procedurilor de acordare a statutului de martor cu identitate protejată a Irinei Socol.

În primul denunț, făcut pe 7 octombrie 2016, deci anterior „sesizării din oficiu", Irina Socol și Gheorghi Sadoveanu le-au comunicat procurorilor că, „în anul 2010 a fost încheiat un contract între Siveco România SA și Autoritatea Electorală Permanentă, având ca obiect realizarea unui soft pentru a fi folosit în procedurile derulate cu ocazia alegerilor". Pentru încheierea și buna derulare a plăților pe parcursul contractului, Ana Maria Pătru, președintele Autorității Electorale Permanente (...) a pretins achiziționarea unui autoturism de lux, respectiv un Range Rover Sport". În cel de-al doilea denunț, Socol și-a adus aminte și le-a spus procurorilor că, în anul 2009, Ana Maria Pătru i-a cerut și achitarea contravalorii unui apartament în București.

Judecătoarei Brândușa Gheorghe nu i-a rămas decât să constate o încălcare a dispozițiilor legale în activitatea de urmărire penală încă de la debutul acesteia, respectiv din momentul sesizării.

Fostul șef al DNA Ploiești, Lucian Onea, a fost trimis în judecată pentru falsuri comise în calitate de procuror

„Din această perspectivă se constată, pe lângă afectarea legalității respectivelor acte de urmărire penală și afectarea loialității, ce ține de moralitatea procesuală, în sensul că activitatea organelor judiciare, în special a celor de urmărire penală trebuie să se desfășoare fără a produce în mod arbitrar sau contrar normelor procesuale probe cu rea credință sau prin utilizarea de manopere sau strategii", susține judecătoarea în motivarea deciziei de achitare a Anei Maria Pătru.

Avocatul lui Pătru, plătit de Socol

În timpul urmării penale, Ana Maria Pătru a fost asistată de cinci avocați. Dar a renunțat la ei pentru a fi apărată de avocatul Ovidiu Bulai, plătit chiar de Irina Socol. Sub îndrumarea avocatului, Pătru a recunoscut toate acuzațiile aduse de procurorii Lucian Onea și Elena Răileanu. În fața instanței de judecată, dar și în fața magistraților de la Inspecția Judiciară, avocatul a recunoscut că „a fost de acord să acorde asistență juridică inculpatei Pătru Ana Maria la solicitarea d-nei Socol Irina, care a achitat costurile aferente acestor servicii". Astfel, judecătoarea de la Tribunalul București a constatat că „în acest context se pune problema independenței avocatului față de calitatea reală de martor denunțător a celei care l-a contactat și i-a plătit onorariu și care este cu evidență interesată de satisfacerea propriilor sale interese, având, din această perspectivă, o poziție asemănătoare cu cea a persoanei vătămate".

Sfat: încheierea unui acord de recunoaștere

La o lună după ce a făcut primul denunț, Irina Socol a avut o întâlnire cu

Ana Maria Pătru în care a încercat să o determine să-şi recunoască faptele de corupţie. Întreaga discuţie a fost înregistrată de procurorii DNA şi ataşată într-un alt dosar de urmărire penală, „respectiv dosarul nr.110/P/2016, instrumentat de aceiaşi procurori, Onea Lucian şi Răileanu Cerasela, în baza unei sesizări din oficiu din data de 12.04.2016 privind alte persoane, respectiv pe numitul Ghiţă Sebastian", se arată în motivare. Ulterior, noul dosar a fost preluat de Structura Centrală a DNA, „reuşindu-se după demersuri repetate ataşarea acesteia (înregistrării – n.r.) şi la dosarul cauzei".

Conform deciziei Tribunalului Bucureşti, din respectiva discuţie rezultă că Irina Socol o asigură pe Ana Maria Pătru că nu a făcut niciun denunţ împotriva sa, prezentându-i elemente care să o convingă că există probe care o incriminează şi o îndeamnă să încheie un acord de recunoaştere.

Metodele procurorilor relevă „nesiguranţă"

Judecătoarea Brândușa Gheorghe consideră că această metodă de obţinere a informaţiilor reprezintă un abuz grav al celor doi procurori: „Interesul martorei în obţinerea unei «recunoaşteri» din partea inculpatei este, din păcate, convergent cu cel al organelor de urmărire penală, care, deşi sunt obligate să asigure pe bază de probe aflarea adevărului cu privire la faptele şi împrejurările cauzei (art.5 C.p.p.) ce trebuie aşadar să fie stabilite în urma interpretării corecte a probatoriului şi nu să fie construite prin dirijarea acestuia în sensul dorit, au înţeles să asigure «completarea» acestuia cu cele două declaraţii ale inculpatei, date în împrejurările anterior prezentate. O astfel de manieră de efectuare a urmăririi penale, dincolo de încălcarea caracterului echitabil al procedurii, poate releva şi o nesiguranţă a procurorilor în existenţa probelor necesare pentru a dispune trimiterea în judecată". Practic, cei doi procurori şi-au bătut joc de întreaga anchetă decontată din bani publici.

Martorii protejaţi au distrus denunţul

Denunţurile făcute de Irina Socol au fost confirmate de doi martori cu identitate protejată: Constantin Marius Vrânceanu şi Denisa Mocanu. În spatele celor două nume false, însă, se afla tot Irina Socol. Care, practic, nu doar că scria denunţurile, dar le şi confirma, în calitate de martor cu identitate protejată. Din această perspectivă, Tribunalul consideră „că a fost pus în pericol principiul liberei aprecieri a probelor, prin încercarea de a obstrucţiona accesul la toate datele necesare instanţei pentru a putea discerne valoarea probatorie a declaraţiilor martorilor şi de a dubla în mod fals sursa anumitor date şi împrejurări apreciate ca având relevanţă probatorie".

Judecătoarea Brândușa Gheorghe consideră că, „prin atribuirea aceleiaşi persoane atât a calităţii de martor cu identitate reală, cât şi a celui de martor cu identitate protejată, precum şi prin ascunderea calităţii de martor denunţător, s-a urmărit eludarea dispoziţiilor procedurale prin care s-au instituit unele limitări ale principiului liberei aprecieri a probelor dar şi, aşa cum s-a arătat şi anterior, credibilizarea declaraţiilor date de către Socol Irina inclusiv prin crearea în mod fals a unui alt mod de sesizare a organelor de urmărire penală (decât denunţul acesteia), pentru a nu se pune problema eventualului interes personal al său, ca element obiectiv în evaluarea valorii probatorii a declaraţiilor date în cauză".

Până și Sebastian Ghiță a fost menționat de procurorii de la DNA Ploiești în dosarul Anei Maria Pătru, dar fără succes

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN, OCTAV GANEA

ECONOMIE

Cum poate renaște industria chimică din România

Din 2018, a început și refacerea Oltchim, ale cărui active de bază au fost achiziționate de Chimcomplex Borzești.

ÎN ANII '70-'80, INDUSTRIA CHIMICĂ A cunoscut, în România, un avânt fără precedent, beneficiind de protecția politică a Elenei Ceaușescu. Pentru regimul din acea perioadă, era o sursă de mândrie. După 1989, sectorul s-a prăbușit. În ultimii ani au apărut semne că industria chimică renaște.

Investitori români și străini preiau activele vechilor combinate și repornesc producția, la cerințele secolului XXI. *Newsweek România* vă prezintă punctul la care se afla industria chimică în anii '80 și cum a evoluat în ultimii 30 de ani.

Producție mare, consum energetic uriaș

Deși statisticile din anii 1980 ridică semne de întrebare, o estimare arată că, la începutul lui 1990, industria chimică românească producea bunuri în valoare de 469 de

DE

ANDREI MOCANU

miliarde de lei, adică aproximativ 35 de miliarde de euro, la valoarea din acei ani. Producția din industria chimică a crescut, în 1989, de 221 de ori față de 1950, potrivit „Anuarului statistic al României 1990", editat de Comisia Națională pentru Statistică.

Ritmul mediu anual de creștere a fost de 14,9%. Între 1960 și 1989, numărul întreprinderilor din chimie a urcat de la 57 la 89, iar numărul mediu al salariaților a crescut de la 45.900 în 1960, la 207.000 în 1989.

Vârful acestei industrii a fost însă în anul 1980. Bucureștiul deținea 14,6% din producția chimică, urmat de Argeș, unde partea de petrochimie de la Rafinăria Arpechim realiza circa 8% din producția chimică națională, și Prahova, unde prezența rafinăriilor a dus județul la o cotă de 7,2%, arată datele statistice oficiale.

Urma Bacăul, ce producea îndeosebi prin Combinatul Petrochimic Borzești și prin combinatul AMURCO, cu o cotă de 6,7%, Vâlcea, prin Oltchim, avea 6,5%, iar județul Brașov deținea o pondere de 6,1% din producția chimică.

Avertismentul academicianului Frangopol

Imediat după căderea comunismului, a început și reducerea masivă a producției industriei chimice. „Spre deosebire de celelalte țări din Europa de Est, foste socialiste, România a cunoscut în ultimii 28 de ani, începând din 1990, un proces accelerat și necontrolat de dezindustrializare, determinat în special de o criză profundă de politică și de sistem", afirma, în iunie 2018, Petru Frangopol, membru de onoare al Academiei Române, în cadrul unei dezbateri care a avut loc în primăvara lui 2018.

Academicianul reproșa guvernelor de după 1989 că nu au avut o politică de reindustrializare, ceea ce a făcut ca 90% din industria chimică să fie distrusă.

Potrivit lui Frangopol, numai în domeniul petrolului și al chimizării acestuia, dezindustrializarea a condus la demolarea a 102 mari unități, din cele 132 existente în 1990, și la reducerea capacității de prelucrare a țițeiului, de la aproape 35 de milioane tone anual în 1990, la 13,7 milioane tone pe an în prezent. „Industria chimică autohtonă a exportat produse în valoare de 1,6 miliarde de euro în 2016 și a importat de 5,6 miliarde de euro, ceea ce a condus la un deficit al balanței de plăți externe de 4 miliarde euro", a spus academicianul.

Acesta a arătat că o parte din aceste produse chimice au fost importate din țări foste comuniste, fără resurse petroliere.

„Este important că aceste țări foste comuniste nu și-au distrus chimia petrolului, dimpotrivă, au modernizat industria petrochimică, astfel încât în prezent au devenit țări exportatoare de produse petrochimice", a atras atenția domnia sa.

„Politica reindustrializării este una urgentă, importantă pentru dezvoltarea economică a țării, mai ales pentru existența statală a României. Astăzi sunt puține pârghii de intervenție în această politică din cauza constrângerilor fiscale, bugetare, dar și a celor impuse de FMI, de politică monetară, comercială etc.", a afirmat acest membru al Academiei.

Tot atunci, în martie 2018, Petru Frangopol aprecia că „pe termen scurt, reindustrializarea sectorului petrol-petrochimie înseamnă repornirea operațiunilor din Pitești, în sistem integrat, respectiv a unităților Arpechim și Oltchim Râmnicu Vâlcea".

Bulgaria ne-a ajuns din urmă

În datele publicate în 2018, Eurostat a arătat că importurile României de produse chimice, din state non-UE, erau în creștere, în timp ce exporturile avansau într-un ritm mult mai lent.

Potrivit datelor Eurostat, citate într-un articol scris pentru „Curs de guvernare", de economistul Marin Pană, România a înregistrat al doilea cel mai mare ritm anual de creștere a importurilor de produse chimice din surse non-UE pe perioada 2007 - 2017.

Creșterea importurilor a fost de 13,1% pe an, imediat după Irlanda. În schimb, în aceeași perioadă, exporturile au crescut într-un ritm anual de doar 2%. Acest procent a plasat România pe ultimul loc din UE în ceea ce privește evoluția exporturilor de produse chimice către state din afara Uniunii. „Minusul consemnat de România în balanța comercială pe această cale s-a dublat în 2015 față de 2007, pentru ca în 2017 să se tripleze

(de la -193 milioane euro a urcat în 2015 la -384 milioane euro și anul trecut la -566 milioane euro)", a arătat „Curs de guvernare".

Industria chimică include, potrivit clasificării standard internaționale SITC, chimicale organice, chimicale anorganice, coloranți, produse farmaceutice, uleiuri esențiale, îngrășăminte, polimeri (mase plastice, elastomeri, fire si fibre sintetice) în formă brută sau prelucrată și alte produse chimice.

Uniunea Europeană este al doilea cel mai mare producător al lumii de produse din industria chimică.

„Cu 16,9%, industria chimică din UE ocupă locul 2 în totalul vânzărilor mondiale, Statele Unite contribuind cu 14%", arată un raport Eurostat pentru anul 2018.

Industria chimică europeană este competitivă la nivel mondial, având în continuare inovații, dar există o presiune comercială dinspre Asia, în special dinspre China.

E nevoie de sprijin guvernamental și bancar

Începând cu anul 2017, în sectorul chimic și petrochimic au reapărut companii interesate să investească sume de sute de milioane de euro. Perspectiva exploatării gazelor din Marea Neagră deschide noi oportunități și pentru sectorul chimic.

Din 2018, a început și refacerea Oltchim, a cărui active de bază au fost achiziționate de Chimcomplex Borzești.

În mai 2019, compania a anunțat că a devenit cel mai mare exportator din România, urmare a achizițiilor de la Oltchim.

„Achiziția activelor funcționale ale Oltchim a fost determinată de nevoia de a relansa industria chimică a țării prin valorificarea resurselor materiale, financiare și umane de care România dispune și pentru a reechilibra balanța de import/export a produselor chimice. Posibilitatea valorificării sinergiilor tehnice, comerciale și investiționale ale celor două platforme industriale, de la Borzești și Râmnicu Vâlcea, este imensă. Dacă s-ar valorifica toate liniile de producție pe care le-a avut Oltchim s-ar putea realiza o cifră de afaceri de circa 650 milioane de euro", a declarat pentru *Newsweek România* Virgiliu Băncilă, vicepreședinte al Chimcomplex.

Acesta menționează că, pentru a redeveni un exportator net de produse chimice și petrochimice, este nevoie ca firmele care vor o schimbare reală în domeniu să fie susținute de Guvernul României pentru a reporni combinatele de îngrășăminte chimice și de cauciuc sintetic și pentru a reconstrui industria de medicamente, de fire și fibre sintetice și produse ale chimiei fine.

„Autoritățile naționale, respectiv Guvernul, pot sprijini relansarea acestei industrii prin elaborarea unui Program Național prin care să stabilească:

- → obiectivele acestui proces de relansare;
- → să integreze toate activitățile și organismele statului responsabile de implementarea programului;
- → să coordoneze alocarea resurselor (de stat și private) necesare realizării obiectivelor;
- → să prevadă acordarea prin Ministerul Finanțelor Publice a unor garanții de stat, suverane, pentru proiectele de importanță națională din acest program.

Lipsesc specialiștii debutanți care să își dorească să lucreze în chimie și petrochimie

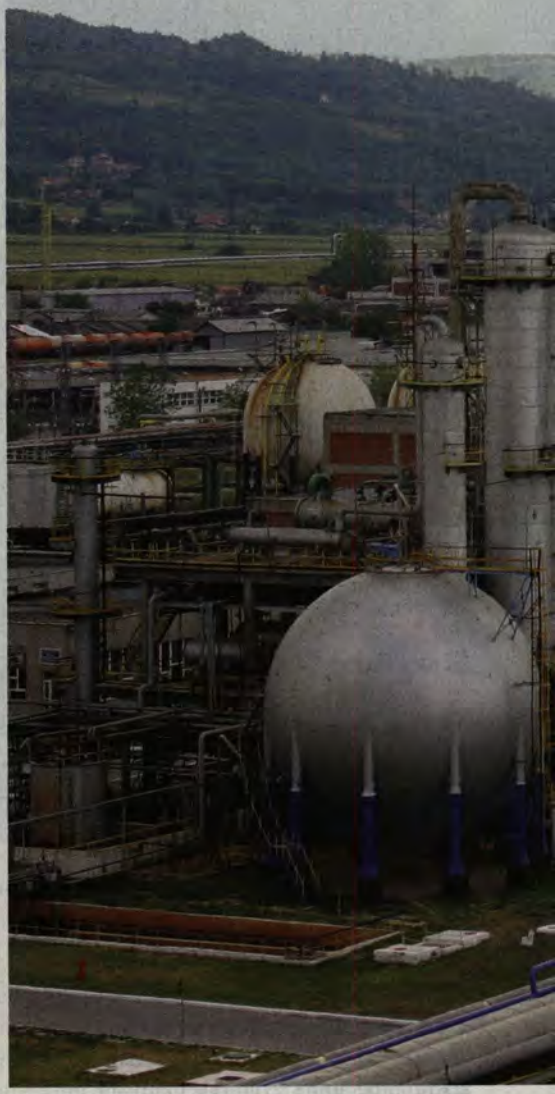

Simțim nevoia de sprijin din mediul bancar, deoarece investițiile în chimie&petrochimie sunt foarte mari. Avem nevoie de bănci puternice care să susțină aceste proiecte și să își înțeleagă rolul în această relansare a industriei chimiei românești", a menționat Virgiliu Băncilă.

Vicepreședintele Chimcomplex arată că, în prezent, instituțiile financiare externe practică costuri mari, speculative pentru finanțarea proiectelor românești.

SPRIJIN
„Simțim nevoia de sprijin din mediul bancar, deoarece investițiile în chimie&petrochimie sunt foarte mari", a declarat Virgiliu Băncilă, vicepreședintele Chimcomplex (dreapta). Platforma Oltchim, după ce a fost achiziționată de Chimcomplex (pagina anterioară) și înainte de tranzacție (sus)

PE URMELE FAKE NEWS

Cum s-a construit un bordel imaginar în baza SUA de la Kogălniceanu

O plângere penală bazată pe păreri și supoziții a generat un val de articole despre soldatul american prădător sexual.

TEZA INVADATORULUI STRĂIN

pus pe rapt (atât al resurselor de deasupra și de sub pământ, cât și al celor umane) a fost reluată de propaganda anti-occidentală dură în ianuarie 2020. După ce *Cotidianul* a publicat în exclusivitate povestea „bordelului din baza americană de la Kogălniceanu", *Active News*, *Q Magazin*, *Lumea justiției* și *Sputnik* au preluat pe spații generoase informațiile.

Cuvânt cheie: bordel

Sub titlul „DOCUMENTE/Bordelul din baza militară americană de la Kogălniceanu", *Cotidianul* a publicat un articol în două mari părți. Spre deosebire de multe dintre textele anterioare atât ale *Cotidianului*, cât și ale altor publicații cu aceleași orientări doctrinare, cele două texte despre „bordel" se bazează nu pe însăilări de jumătăți de adevăruri și pe fapte neverificate de către jurnaliști, ci pe o plângere penală doar preluată de jurnaliști. La fel de adevărat este că plângerea penală este exact atât: o plângere penală, nu o decizie definitivă de instanță prin care niște fapte sunt certificate ca fiind reale și, eventual, purtând încărcătură penală.

Pentru cititorul fără aparat critic sau deja anti-occidental/anti-american, plângerea penală din care *Cotidianul* publică pasaje copioase este o comoară: acuzații directe, acuzați care au nume complete (și chiar figuri, adăugate de jurnaliști), o narațiune care conține ingredientele necesare unei astfel de construcții – abuz, sex, mușamalizare.

Iată cum sună începutul primului articol din *Cotidianul*: „Ana Maria Nuciu a fost pînă anii trecuți traducătoare în baza militară americană de la Kogălniceanu. Totul părea să fie normal, pînă cînd Ana Maria descoperă că în această unitate militară ce aparține forțelor NATO funcționa un adevărat BORDEL, în care veneau fete minore pentru a satisface dorințele unor militari, mai ales ale comandantului bazei *Black Sea Area Support Team*, OTTO BUSHER, ajutat de mîna lui dreaptă, plutonier adjutant principal al BSAST, LLOYD SPARKS!".

De la Deveselu, la Kogălniceanu

Asemănările de tratare „jurnalistică" cu cazul Deveselu sunt frapante. De altfel, *Cotidianului* nu-i ia prea mult timp să facă legătura între cele două baze: „publicăm PLÎNGEREA PENALĂ pe care Ana Maria Nuciu a trimis-o la DIICOT, în care cere ca *Dosarul Kogălniceanu* să fie conexat *Dosarului Caracal-Deveselu*, cel în care Gheorghe Dincă este acuzat că a răpit și sechestrat două fete, fiind acuzat chiar de uciderea lor! Documentul conține informații și detalii absolut incredibile, pe care autoarea plîngerii, Ana Maria Nuciu, le argumentează însă cu probe concrete, care, în condiții normale, ar fi dus la condamnări cu ani grei de închisoare. Fiind însă vorba despre interese militare, de SUA, de NATO, sînt forțe care încearcă mereu să pună batista pe țambal ori de cîte ori astfel de scandaluri explodează în spațiul public.

Veți vedea în episoadele viitoare că România este pe primul loc nu numai la livrarea de fete pentru rețelele de trafic de persoane din UE, ci și la traficul de femei pentru militarii NATO, așa cum s-a întîmplat în Kosovo, Kuweit sau Bosnia și Herțegovina!".

Se construiește din start și eșafodajul „logic": există „probe concrete" (de fapt, după parcurgerea textului plângerii, se constată că autoarea acesteia nu produce niciun fel de dovadă, ci doar o narațiune bazată pe supoziții și observații personale scoase din context), dar „interesele militare" împiedică anchetarea infracțiunilor. Astfel, sarcina dovedirii acuzațiilor trece într-un plan secund în care aproape devine irelevantă iar principiul după care se lucrează este că nu trebuie să lăsăm adevărul să strice o știre bună.

Manipulare cu aparente dovezi

Încă două ingrediente tipice ale narațiunilor de propagandă au fost adăugate în episodul al doilea din *Cotidianul*. La începutul celui de-al doilea articol, apare victimizarea: „Dezvăluirile Anei Maria Nuciu, fosta translatoare din Baza americană NATO de la Kogălniceanu, privind existența unui adevărat BORDEL în interiorul acestei unități

DE

NEWSWEEK ROMÂNIA

STRATEGIC Baza militară de la Mihail Kogălniceanu este una din cele mai importante din estul Europei.

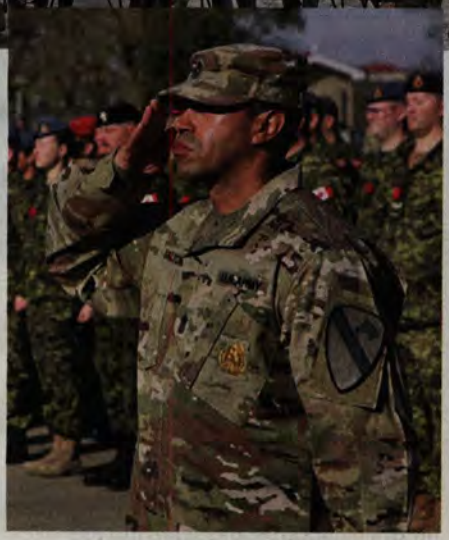

militare s-au bucurat de o mare atenție din partea cititorilor noștri, primul episod fiind preluat și de câteva mijloace de presă prestigioase. Unii dintre cititori au fost chiar îngrijorați, întrebându-ne dacă serialul va continua și dacă nu se vor face presiuni asupra ziarului de a-l opri. Acest episod este dovada că investigația noastră este în plină derulare".

Al doilea ingredient este amenințarea. Pentru ca autoarea plângerii penale să fie și mai „convingătoare", aceasta a furnizat o înregistrare audio a unei conversații pe care ar fi avut-o cu un militar american care ar fi amenințat-o că o calcă cu mașina „dacă își mai bagă nasul în afacerea sexuală". *Cotidianul* difuzează înregistrarea audio și un transcript (atât în original, în engleză, cât și în română), relevant pentru ridicolul manipulării: nu se face nicio referire la nici un scandal sexual, ba, mai mult, totul pare a fi un banal incident de trafic.

Tema soldatului american care nu doar cucerește o națiune cu arma, dar o și umilește, este una dintre favoritele propagandei

Q Magazine a mutat bordelul la Deveselu

Printre „mijloacele de presă prestigioase" la care se referă *Cotidianul* se găsește și *Q Magazine,* o publicație cu un pedigree controversat. Revista titrează: „OFICIAL. DIICOT cercetează baza militară americană Deveselu pentru constituirea unui bordel în interior". Trecând peste greșeala ușor de înțeles din titlu (este vorba de baza de la Mihail Kogălniceanu, nu de cea de la Deveselu), articolul este evident manipulator: deocamdată, este vorba doar despre o plângere depusă la DIICOT, nici măcar de un dosar penal in rem (despre fapte), darămite de unul in personam (despre persoane). Distanța între depunerea unei plângeri și transformarea acesteia în dosar penal este foarte mare: procurorii pot decide să nu înceapă urmărirea penală ca urmare a depunerii unei plângeri, care nu este suficientă pentru a fi puse persoane sub acuzare.

Un alt „mijloc de presă prestigios" care a preluat informațiile a fost *Lumea justiției,* sub titlul „Bordelul de la Kogălniceanu" și cu pasajul introductiv următor: „O fostă translatoare de la baza militară Kogălniceanu acuză la DIICOT autoritățile române și americane de mușamalizarea unei rețele de prostituție în favoarea militarilor SUA: (...) «La Kogălniceanu în 2012-2013 s-a petrecut ce se întâmplă azi la Deveselu»".

„Documentele", în titluri

Și prestigioasa publicație *Active News* a preluat cu sârg din „dezvăluirile" *Cotidianul. Active News* nu-și ține cititorii în suspans, preferă titlurile de tip paragraf, explicite. Iată-l pe primul: „O fostă traducătoare de la baza americană Kogălniceanu acuză: Aici funcționa un adevărat bordel, unde erau aduse minore. Femeia a depus plângere penală la DIICOT, cerând ca *Dosarul Kogălniceanu* să fie conexat *Dosarului Caracal-Deveselu*". Al doilea titlu a fost ceva mai scurt: „*Cotidianul* continuă serialul despre acuzațiile privind existența unui bordel în baza americană de la Kogălniceanu: Documente cu «ofertele» pe care le făceau pentru serviciile fetelor".

„PE URMELE FAKE NEWS" este o campanie despre propaganda propusă și antioccidentală din România. Cum funcționează, cine și de ce o răspândește, cum poate fi demontată și prevenită. Un proiect realizat de echipa *Newsweek România* și susținut de Asociația Inițiativa Jurnaliștilor de Investigații (AIJI).

FOTO: ROAF.RO; ARMY.MIL; MEDIA.DEFENSE.GOV

EDUCAȚIE

Pe ruta București - Giurgiu se pierde 20% din puterea de muncă

Din cauza sistemelor de educație și de sănătate precare, productivitatea românilor este scăzută.

VENITUL PE CAP DE LOCUITOR al României a crescut de la 26 la sută din media UE în 2000, la 63 la sută în 2017, dar acest succes economic vine la pachet cu o demografie nefavorabilă, un capitalul uman slab și instituții ineficiente.

Aceasta este concluzia generală a Raportului „Markets and People: Romania Country Economic Memorandum", dat publicității de Banca Mondială, care are 200 de pagini și a fost consultat de *Newsweek România*.

Discriminarea vine pe trei paliere

Șansele de reușită în viață variază în funcție de regiunile din care provin copiii, dacă sunt de la țară sau de la oraș și dacă sunt fete sau băieți.

Analiza arată că productivitatea scăzută este asociată, fără echivoc, cu sisteme de sănătate și de educație înapoiate.

Un copil născut, astăzi, în România, e de așteptat să atingă doar 60% din potențialul său productiv când va fi adult, față de 100% în cazul în care ar beneficia pe deplin de servicii de sănătate și educație de înaltă calitate, cum se găsesc în statele avansate ale UE.

Un copil născut în București-Ilfov sau Cluj ajunge, ca adult, la un potențial productiv de 69%, respectiv 66%, comparativ cu 53 la sută pentru un copil născut în Satu Mare și 49 la sută în Giurgiu.

Un copil născut în București- Ilfov va fi cu 20% mai productiv decât un copil crescut la Giurgiu.

În medie, pierderea de productivitate, asociată cu o calitate scăzută doar la nivelul Educației, este de aproximativ 22% la nivel național și variază de la 18 la sută în Brăila la aproximativ 29 la sută în Harghita.

34% din productivitate se pierde în școală

Nivelul scăzut al învățământului românesc este certificat în Raportul Băncii Mondiale.

România se află pe ultimele poziții în clasamentul țărilor UE în ceea ce privește nivelul cunoștiințelor dobândite în clasă. În Europa, anii de școlarizare variază, de la aproximativ 12 ani în România, la aproximativ 14 ani în Franța.

Cunoștiințele pe care un copil le va acumula până la vârsta de 18 ani se traduc într-un nivel de productivitate de aproximativ 66 la sută față de situația în care ar avea acces la un sistem educațional complet UE. Dar, după cum știm, abandonul școlar până în clasa a XII-a se situează, în funcție de județ, de la 3,3% în Argeș, la 9,5% în Sibiu.

La Vaslui se trăiește mai prost ca în Vâlcea

Productivitatea ține și de speranța de viață. Speranța ca un copil de 15 ani să ajungă la 60 de ani este de 81,5% în Vaslui și de 90,1% în Vâlcea. Productivitatea potențială a unui copil născut în Vaslui este cu 5% mai mică decât cea a unui copil din Vâlcea.

Productivitatea este direct proporțională și cu educația primită. Un copil din Giurgiu merge la școală, în medie, 7 ani. Doar acest aspect implică faptul că productivitatea unui copil născut în Giurgiu este cu 16% mai mică decât a unui copil născut în Capitală.

Mai rău la țară decât la oraș

Copiii născuți în zone rurale sunt mai puțin productivi la vârsta adultă decât dacă s-ar fi născut în orașe. Asta tot din cauza accesului precar al copiilor de la sate la educație și sănătate.

De exemplu, București-Ilfov este cea mai urbană regiune a țării, cu doar 15 la sută din populația cu vârsta cuprinsă între 0 și 17 ani cu domiciliul în zonele rurale, dar și cu cel mai mare Indice al Capitalului Uman HCI (0,68).

Pe de altă parte, Dâmbovița are 74 la sută din populația minoră cu domiciliul în zonele rurale și are unul dintre cele mai mici HCI (0,57).

Trei ani degeaba la școală

Școala nu este eficientă. Un copil născut în Harghita este de așteptat să finalizeze aproximativ 12,5 ani de școală până la vârsta de 18 ani. Pe baza cunoștiințelor și aptitudinilor acumulate, această perioadă echivalează cu numai 8 ani de educație de nivel înalt într-un stat european. Brăila are cel mai mic decalaj

DE

PETRE BĂDICĂ

petre.badica@newsweek.ro

SITUAȚIE
Educația și sănătatea precare dau un randament scăzut la locul de muncă.

de învățare: anii preconizați de școlarizare de 12,2 ani sunt echivalenți cu 9,6 ani de școală performantă. Un elev din Giurgiu ar avea nevoie, în medie, să mai meargă 4 ani la școală pentru a ajunge la nivelul de competență mediu al unui elev din București. Pe de altă parte, un elev din Cluj are nevoie de numai un an pentru a recupera diferența față de un elev din București.

Analiza Băncii Mondiale se face pe baza conceptului „adjusted year of education/schooling". Acest concept a apărut pentru a putea analiza nivelul standard de educație din diverse state. În condițiile în care s-a constatat că deși elevi sau studenți din diverse state au tot atâția ani de școală, nivelul de cunoștințe este diferit. Astfel, în locul numărului de ani, comparația între elevii din diverse state se face pe baza armonizării rezultatelor obținute de elevi la testele internaționale TIMSS, PIRLS, PISA și alte teste regionale.

La țară în Prahova, mai bine ca la oraș în Giurgiu

Rezultatele la testele armonizate din zonele urbane sunt mult mai mari decât în zonele rurale. Zona rurală din Harghita are cea mai mică medie la teste (377), în contrast cu zonele urbane din Brăila și Iași care au cele mai mari scoruri (507). În mod similar, rezultatele testelor din București sunt egale cu cele din Islanda. Restul României urbane înregistrează o performanță ușor mai mică (similară cu cea a Ucrainei), în timp ce România rurală are scoruri la teste similare cu cele din Senegal.

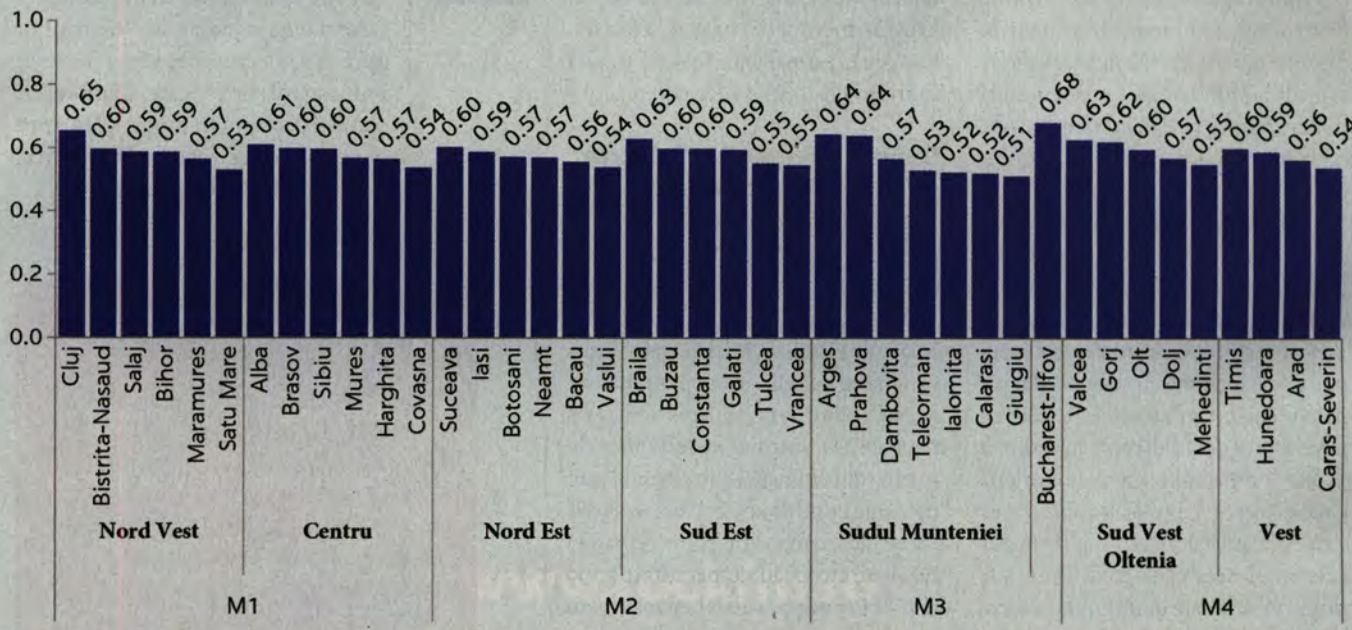

Nivelul de productivitate așteptat, la maturitate, pentru un copil, în funcție de accesul la educație și sănătate. Nivelul maxim de productivitate este 1, atins în statele avansate ale UE.

FOTO: BANCA MONDIALĂ

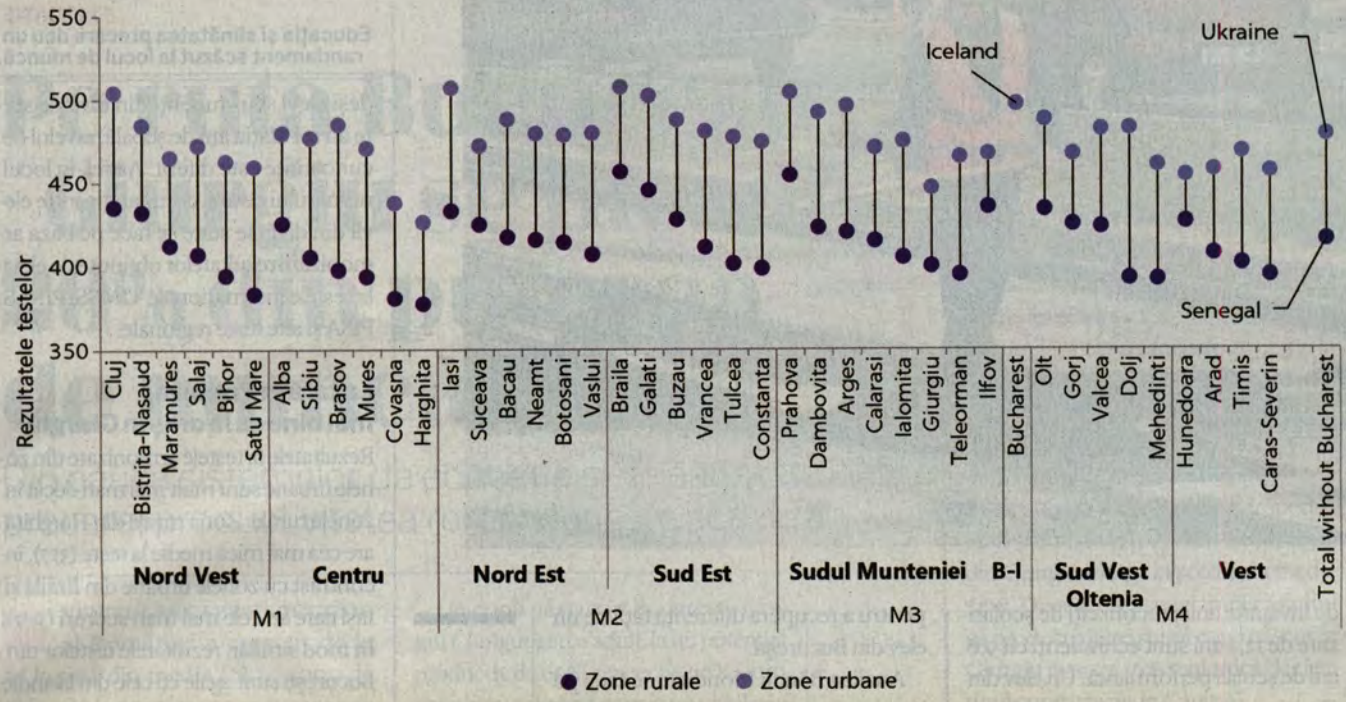

Rezultatele la testele școlare armonizate ale elevilor din România arată diferența dintre rural și urban.

Mai interesant, unele zone rurale dintr-o regiune au scoruri mai mari decât zone urbane din alte județe. Scorurile medii armonizate ale testelor în zona rurală Prahova (454) sunt mai mari decât media scorurilor de teste armonizate din zona urbană Giurgiu (446).

Indicele Capitalului Uman al Băncii Mondiale măsoară volumul pierderilor de productivitate economică, cauzate de investițiile insuficiente în oameni.

București-Ilfov, cea mai bogată regiune de dezvoltare, cu doar 5% din populație sub pragul sărăciei, are cel mai mare scor al indicelui capitalului uman (0,68), comparabil cu cel al Bulgariei și Greciei (0,68). La celălalt capăt, Botoșani, cel mai sărac județ, cu aproximativ 44 la sută din populație care trăiește sub pragul sărăciei, are unul dintre cele mai mici scoruri HCI (0,57), comparabil cu cel din Armenia (0,57), Kuweit (0,58) și Republica Kârgâză (0,58). Giurgiu are unul dintre cei mai mici indici ai capitalului uman (0,51) din toate județele din România, comparabil cu cel din Tunisia (0,51), Tonga (0,51) și Kenya (0,52).

Daniel Funeriu: Aceste lucruri au fost prezise din 2008

„Din păcate tendințele reliefate în raport sunt corecte, dar pentru cei care cunosc situația nu e nicio surpriză. Aceste lucruri au fost prezise încă din 2008, de Comisia Miclea, care însă a venit și cu soluții. Am operaționalizat aceste soluții în Legea 1 din 2011. Din păcate PSD, susținut cu ferocitate de mafiile din educație, a masacrat toate măsurile bune de acolo. Dintr-o simfonie au făcut o manea. E păcat, pentru că rezultate începeau să apară: între 2009 și 2012 România a avut cea mai mare creștere din UE la testele PISA. Dacă se continua tendința imprimată de Legea 1, azi copiii noștri erau comparați cu copii din Letonia, Italia, Islanda și Luxemburg, nu cu cei din Senegal. Dar așa e în democrație: când votezi proști, primești măsuri proaste. Când votezi oameni deștepți, ți se întâmplă lucruri bune", ne-a precizat fostul ministru al Educației, Daniel Funeriu. N

CIFRE

→ **4,5 ani** pierde un copil la o școală din Harghita;
→ **9%** mai mulți vâlceni ajung la 60 de ani decât vasluieni;
→ **20%** este diferența de productivitate între un copil născut în Capitală vs unul din Giurgiu;
→ **60%** este productivitatea unui copil din România.

FOTO: BANCA MONDIALĂ

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

INVESTIȚII STRATEGICE

Încă un miliard de la SUA pentru a apăra Europa de Est de Rusia

La Conferința de securitate de la München, Secretarul de Stat, Mike Pompeo, a anunțat că America va finanța proiectele de interconectare a țărilor Inițiativei celor Trei Mări.

STATELE UNITE ALE AMERICII pun la bătaie 1 miliard de dolari pentru finanțarea unor proiecte energetice în cele 12 țări membre ale Inițiativei celor Trei Mări (Intermarium).

Este cea mai bună veste primită de România de la Secretarul de Stat american, Mike Pompeo, cu ocazia ultimei ediții a Conferinței de Securitate de la München, deoarece inițiativa partenerilor strategici americani va contribui la creșterea independenței energetice în fața Rusiei.

În afară de România, din Inițiativa celor Trei Mări - platformă politică informală la nivel prezidențial- mai fac parte alte 11 țări din Europa Centrală și de Est, respectiv în spațiul geografic cuprins între Marea Baltică, Marea Adriatică și Marea Neagră.

Este vorba de Austria, Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Lituania, Letonia, Polonia, Slovacia și Slovenia.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

Proiecte ale Inițiativei celor Trei Mări

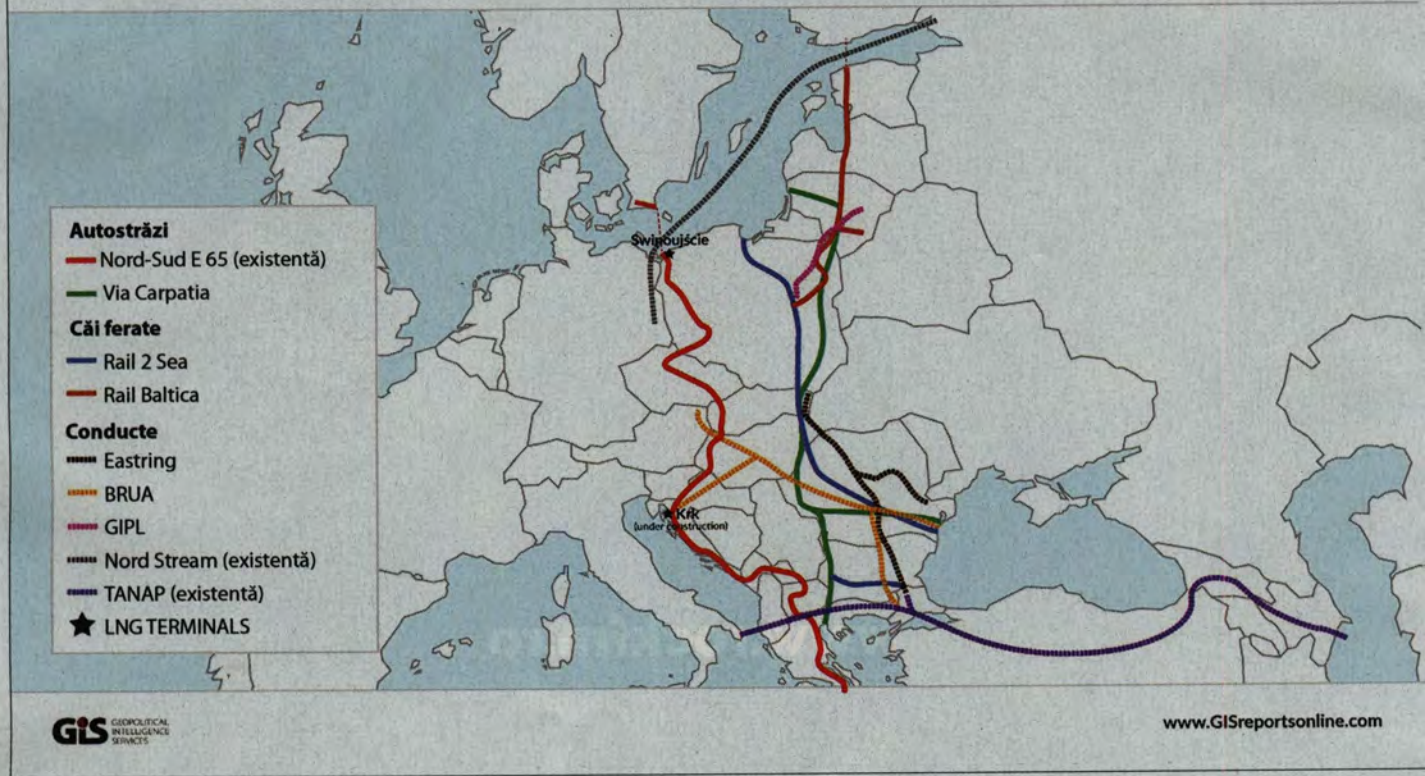

ȘEFUL DIPLOMAȚIEI americane Mike Pompeo a transmis un mesaj foarte clar la München: SUA nu abandonează Europa Centrală și de Est

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Scopul „Intermarium" este de a stimula interconectivitatea între aceste țări, în domenii precum Transport, Energie, Digital. Un alt obiectiv este să faciliteze creșterea prezenței economice a SUA în regiune, lucru care se și întâmplă.

„Vrem să stimulăm investițiile sectorului privat în sectoarele lor energetice pentru a proteja libertatea și democrația în lume", a punctat șeful diplomației SUA.

El le-a solicitat aliaților europeni se nu se lase „păcăliți" de Moscova și de Beijing și i-a criticat pe cei care vorbesc de „moartea alianței transatlantice", spunând că „Occidentul câștigă".

Reacția României a venit prompt. Prezent la München, premierul Ludovic Orban a salutat anunțul făcut de Mike Pompeo. Aflat la Conferința de Securitate de la München, Orban a participat la o dezbatere privind viitorul Uniunii Europene și a avut o serie de întrevederi cu caracter economic.

Bogdan Aurescu a avut o reacție similară: „Inițiativa celor Trei Mări a fost concepută pentru a răspunde nevoilor noastre esențiale, la nivel regional, și pentru a contribui la accelerarea dezvoltării regiunii, prin stimularea conectivității dintre statele participante (...) Astăzi putem spune, în mod cert, că Inițiativa avansează solid și începe să producă rezultate", a declarat la München ministrul Bogdan Aurescu.

Nr.crt	Proiecte prioritare pentru România	Țări participante	Propus de
ENERGIE			
1.	BRUA	România, Bulgaria, Ungaria, Austria	România
2.	Coridor de transport gaz	România, Ungaria, Slovacia, Austria	Ungaria
3.	Eastring	Slovacia, Ungaria, România, Bulgaria	Slovacia
DIGITAL			
4.	Bursă de transport	România, Ungaria, Cehia, Slovacia, Austria, Bulgaria, Polonia, Lituania, Letonia, Estonia, Slovenia, Croația, Turcia, Moldova, Ucraina, Serbia, Albania	România
5.	Platformă digitală de monitorizare a bazinelor hidrografice	România, Cehia, Slovacia, Austria, Bulgaria, Polonia, Lituania, Letonia, Estonia, Slovenia, Croația, Turcia, Moldova, Ucraina, Serbia, Albania	România
6.	Soluții digitale de interoperabilitate a sectoarelor energetice (stocare)	România, Ungaria, Cehia, Slovacia, Austria, Bulgaria, Polonia, Croația, Moldova, Suedia, Germania	România
7.	Programul spațial de joasă altitudine „U-Space", derulat prin Central European Drone Demonstrator (CEDD)	Austria, Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia, Slovenia, Ucraina, Republica Moldova	Polonia
8.	Autostrada digitală	Austria, Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia, Slovenia (deschis țărilor scandinave)	Polonia
9.	Marketplace	Austria, Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia, Slovenia	Polonia
10.	Forumul „Smart City" în Europa Centrală și de Est	Ungaria, Polonia, Cehia, Slovacia, Slovenia, România, Bulgaria, Serbia	Ungaria
TRANSPORT			
11.	Via Carpatia	Bulgaria, Lituania, Ungaria, polonia, România, Slovacia, Ucraina, Grecia, Turcia	Ungaria, Polonia, România
12.	FAIRway Danube (reabilitarea și întreținerea șenalului pe Dunăre)	România, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Bulgaria	România
13.	Modernizarea și dezvoltarea căii ferate între Gdansk (Polonia) – Constanța (România), în scopuri civile și militare	România, Polonia, Slovacia, Ungaria	România
14.	Viking train (devoltare cale ferată)	Lituania, România, Bulgaria, Belarus, Ucraina, Georgia, Republica Moldova, Azerbaijan	Lituania

PAUL DUDIKOV/GETTY; TOP RIGHT: JEAN MAZUR/GETTY

SECURITATE

Cum să creezi o parolă care să reziste la hacking și pe care să ți-o amintești

Uitați de toate acele personaje speciale și de simpaticele elemente personale pe care credeți că numai voi le știți. În schimb, faceți ce vă spunem

ÎN FIECARE SĂPTĂMÂNĂ SE ÎNREGISTREAZĂ noi breșe de securitate cibernetică și peste 14 milioane de americani devin victime ale furtului de identitate, conform ultimelor estimări. Cu toate acestea, utilizatorii continuă să nu-și corecteze vulnerabilitățile, preferând să folosească date personale. Vinovat: parolele, codurile PIN și alte login-uri foarte previzibile pe care le folosesc pentru conturile lor online.

Aceasta este o greșeală din ce în ce mai costisitoare. Mai multe victime ale fraudei cad în capcană, o parte din cheltuielile lor fiind făcute de hoții de date, care scot bani în numele utilizatorilor, iar acest fenomen este în creștere. În total, 3,3 milioane de victime poartă o anumită răspundere pentru frauda financiară comisă în conturile lor în 2018 (ultimul an în care au fost disponibile date), aproape de trei ori mai mult decât numărul celor care au plătit din propriul buzunar fraudele hoților în 2016.

Și sumele s-au dublat, ajungând la 1,7 miliarde de dolari în aceeași perioadă, potrivit unui studiu realizat anul trecut de Javelin Strategy & Research.

Sigur, atât Visa, cât și MasterCard au politici de răspundere zero ce spun că nu veți fi responsabili pentru manipulări neautorizate atât timp cât raportați prompt frauda. Însă formularea are și un avertisment: pentru a se califica în această regulă, titularul cardului trebuie să și-l protejeze. Poate o parolă ușor de spart să scoată titularul de card din „politica zero"?

Cel puțin o bancă din Canada a raportat în acest an că o studentă în vârstă de 20 de ani a fost responsabilă pentru

DE

KERRI ANNE RENZULLI

@kerenzulli

suma de 6.800 de dolari scoasă de pe cardul său, după ce l-a declarat pierdut, deoarece folosise ultimele patru cifre ale numărului său de telefon, un lucru ușor pentru a i se descoperi numărul de identificare personal.

Experții din domeniul cibersecurității au declarat pentru *Newsweek* că nu au auzit niciodată despre un caz similar în Statele Unite și consideră că riscul pentru consumatorii americani este scăzut, datorită protecțiilor federale care limitează răspunderea în temeiul Fair Credit Billing and Electronic Fund Transfer Acts.

Dar, în timp ce legea ajută la protejarea cardurilor de debit sau de credit împotriva hackerilor, un număr tot mai mare dintre aceștia caută dincolo de canalele clasice, vizând ipotecile, împrumuturile pentru studenți, împrumuturile auto și alte tipuri de conturi financiare, a constatat Javelin. Și aceste conturi nu au aceleași protecții ale consumatorilor definite în mod clar pe care le au cardurile de debit și de credit, lăsând companiile să determine răspunderea de la caz la caz, afirmă Adam Levin, expert în securitate cibernetică și fraude electronice, autorul volumului „Swiped: How to Protect Yourself in a World Full of Scammers, Phishers, and Identity Thieves".

Cum știți dacă parolele și codurile PIN sunt suficient de puternice pentru a împiedica hackerii să acceseze conturile, ceea ce v-ar putea crea probleme nu numai consumatoare de timp, dar și costisitoare ca să le recuperați? Renunțați la „parolă" ca parolă și urmați în schimb aceste șapte reguli.

Gândiți memorabil, nu complex

Ani de zile, sfatul standard despre crearea parolelor sigure a fost să includă un amestec de litere majuscule și mici, numere și caractere speciale (cum ar fi &, %, $ și *). Dar acest sfat funcționează numai dacă selectați și ordonați la întâmplare acele caractere - lucru pe care majoritatea oamenilor îl evită deoarece face parola prea dificil de reținut. Chiar și persoanele care optează pentru parole mai dificile adesea își creează scurtături pentru a-i ajuta să-și amintească, cum ar fi adăugarea „123" la sfârșit, ceea ce duce, în mod ironic, la tiparele ușor previzibile care fac ca aceste conectări să fie mai puțin sigure.

Acesta este motivul pentru care Institutul Național de Știință și Tehnologie (NIST) a renunțat la sfaturile referitoare la combinarea complexă de caractere din ghidul său de siguranță. În schimb, cea mai recentă recomandare este să vă gândiți mai mult la „o expresie de acces" decât la un „cuvânt de acces", spune Curtis Dukes, vicepreședinte executiv al Centrului pentru Securitatea Internetului.

Încercați, de exemplu, să strângeți patru sau cinci cuvinte neasociate, cum ar fi „grindină mangustă cauciuc bunica" pentru a crea un set unic de elemente, care vor fi ușor de amintit, dar greu pentru cineva să le ghicească, spune Levin.

Randall Munroe, creatorul popularului *webcomic xkcd*, care explorează tehnologia, matematica și alte subiecte, a demonstrat că parola „Troub4dor & 3" poate fi spartă în mai puțin de trei zile, deoarece conține majuscule previzibile, o amplasare specială a caracterelor și înlocuiri numerice pentru litere, dar o parolă de genul „corect cal baterie agrafă" ar dura 550 de ani.

Dacă memorarea unei liste de cuvinte aleatorii pare prea dificilă, încercați să folosiți prima literă a fiecărui cuvânt într-o linie sau două din melodia sau citatul preferat. Să spunem, de exemplu, că sunteți fan al „Old Town Road" de anul trecut, de Lil Nas X, care începe astfel: „Yeah, I'm

Cele 10 cele mai rele parole

Folosești oricare dintre aceste parole? Uh oh. Acestea au fost cel mai frecvent sparte în 2019, bazat pe o analiză Splashdata, o companie de administrare a parolelor, a cinci milioane de parole, care au fost descoperite online și găsite în datele fraudate anul trecut.

1. 123456
2. 123456789
3. qwerty
4. parola
5. 1234567
6. 12345678
7. 12345
8. teiubesc
9. 111111
10. 123123

gonna take my horse to the old town road. I'm gonna ride 'til I can't no more".

Folosind prima literă a fiecărui cuvânt din aceste două rânduri ale melodiei rezultă o parolă care arată așa: yigtmhttotrigrticnm. Pare imposibil să vă amintiți la început, dar cântați piesa în cap și parola vă va veni cu ușurință.

Nu deveniți prea personali

Una dintre cele mai ușoare metode de a vă reaminti o parolă este de a o relaționa cu ceva semnificativ pentru voi. Hackerii știu acest lucru și contează pe asta, folosind adesea înregistrări publice, profiluri de social media și alte date scurse pentru a afla informații semnificative (zile de naștere, aniversări), nume (animale de companie, soț, copii, nume de fată) și numere (telefon, adrese, securitate socială)) care ar putea apărea în parolele voastre. „Parola nu ar trebui să aibă nicio relație cu nimic din viața voastră", spune Levin.

„După ce hackerii vor găsi o autentificare pe care o pot accesa, vor încerca să folosească aceeași parolă pentru a accesa toate celelalte conturi"

Cu cât mai mare, cu atât mai bine

Concentrați-vă ca parola să se întindă până la 12 caractere sau mai multe, spune James Lee, directorul operativ la Identity Theft Resource Center. Motivul este simplu: parolele mai lungi sunt mult mai greu de spart.

O parolă de șapte caractere poate lua unui software de hacking doar 0,29 milisecunde pentru a o sparge, dar o parolă de 12 caractere ar putea dura aproape două secole, potrivit cercetărilor realizate de consultantul software și tehnologie BetterBuys, bazat pe date de la „Intel and password cracking tools". Până la 24 de caractere, le-ar trebui hackerilor 18 milioane de ani s-o spargă, conform datelor de la Universitatea din Wisconsin. Pentru a testa cât de rapid poate fi spartă parola, puteți utiliza instrumentul interactiv „Estimating Password-Cracking Times" de la BetterBuys, pe website-ul său.

Schimbați numai când este necesar

În loc să se creeze o parolă nouă la fiecare 30, 60 sau 90 de zile, NIST recomandă acum evitarea schimbările frecvente. Rămâneți cu aceeași parolă, cu excepția cazului în care credeți că este compromisă.

„Schimbarea parolelor în mod frecvent este prea grea pentru oameni", spune Dukes. „Majoritatea își notează noua parolă, folosește parole ușor de reținut sau doar adaugă la parola veche niște numere. Aceasta nu aduc un plus de securitate".

În schimb, el vă recomandă să verificați în mod regulat site-ul Have I been Pwned (haveibeenpwned.com) pentru a vedea dacă aveți un cont care a fost compromis. Dacă da, creați parole noi doar pentru conturile afectate.

Și oricând auziți despre un atac cibernetic asupra unei companii cu care faceți afaceri, acesta este un semnal pentru a vă modifica parola, spune Levin. De asemenea, puteți verifica dacă oricare dintre

parolele existente au fost sparte folosind instrumentul interactiv pentru parole al aceluiași site, care conține o bază de date de peste 500 de milioane de parole care au fost aflate după diverse atacuri cibernetice. Dacă parolele voastre se află în acea bază de date, este timpul pentru o schimbare.

Nu repetați niciodată parolele

Astăzi, oamenii pot avea până la 90 de conturi online, iar crearea unei parole unice pentru fiecare dintre ele este o problemă uriașă. Acesta este motivul pentru care majoritatea oamenilor nu o fac. Un sondaj McAfee, de exemplu, a constatat că respondenții aveau, în medie, 23 de conturi online care necesitau o parolă, dar au folosit doar 13 parole unice pentru a accesa acele conturi. Aproximativ o treime dintre consumatori folosește doar două sau trei parole pentru toate conturile.

„La fel de important ca a avea o parolă puternică este și să ai parole multiple", spune Lee. „Aveți nevoie de una unică pentru fiecare cont. Nu le repetați. Odată ce hackerii vor găsi o autentificare pe care o pot accesa, vor încerca să folosească aceeași parolă pentru a accesa toate celelalte conturi. Pur și simplu ușurați munca hackerilor".

Obțineți tipul potrivit de ajutor

Desigur, un aport substanțial la decizia de a avea un număr mic de parole pentru mai multe conturi îl are ușurința memorizării - iar memorarea este metoda principală pe care majoritatea americanilor o folosește pentru a ține evidența parolelor.

Următoarele metode populare, potrivit unui sondaj realizat de Pew Research Center, sunt: jumătate dintre americani își notează parolele pe o listă de hârtie; 24 la sută le stochează într-o listă pe computer sau pe telefonul mobil; 18 la sută le salvează într-un browser de internet.

La fel de bine ar fi să se scrie o urare de bun venit pentru hackeri, de felul: „Vino și mă ia". Toate aceste metode sunt în mare parte nesigure, deoarece orice persoană care vă folosește computerul se poate conecta la conturile voastre dacă sunt salvate pe acesta sau pe browser sau poate intra în lista scrisă, dacă nu este blocată corespunzător. În plus, browserele pot fi ușor de spart.

O abordare mai bună ar fi să utilizați un seif sau un manager cu parolă. Aceste servicii stochează în siguranță informațiile și parolele contului vostru pe hard disk sau în cloud. Multe companii oferă o versiune de bază gratuită, dar încasează între 25 și 60 dolari pe an pentru funcții avansate, cum ar fi accesul de urgență și asistența tehnică prioritară.

Dacă utilizați un program, cum ar fi KeePass, care operează prin hard disk-ul computerului, va trebui să copiați și să scrieți parola pe fiecare website. Dar programe precum LastPass și Dashlane operează prin cloud, ceea ce înseamnă că te pot autentifica automat pe site-urile pe care le vizitezi, pot schimba parolele pentru voi și vă recomandă parole sigure. Confortul suplimentar al conexiunilor cloud îi lasă mai vulnerabili la atacuri pe scară largă decât cei care operează pe hard disk-ul computerului, spune Lee. Dar riscul de a omite managerul de parole și de a utiliza parole repetitive în schimb este mult mai mare.

„O formulă de acces formată din primele două rânduri ale cântecului Beatles, *Hey Jude*, ar avea nevoie de 119 milenii, nouă secole și aproape cinci decenii pentru ca hackerii să o spargă"

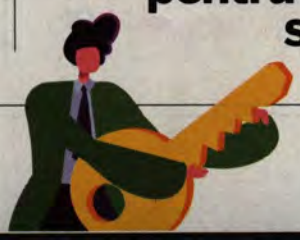

Salt printre inele

Susțineți-vă parola prin utilizarea a doi sau mai mulți factori pentru autentificarea în orice cont oferă această opțiune. După introducerea parolei, site-ul solicită un pas suplimentar de securitate pentru a obține acces, cum ar fi introducerea unui cod de scurtă durată, trimis la telefon sau e-mail sau extras de la un generator terț, precum Google Authenticator.

Unele site-uri pot adăuga securitate suplimentară sub formă de întrebări personale, cum ar fi întrebarea despre numele de fată al mamei tale sau despre marca primei mașini. Levin recomandă minciunile.

„Există atât de multe informații despre noi, este ușor pentru hackeri să găsească răspunsuri corecte la aceste întrebări, deci răspundeți incorect atunci când configurați contul", spune Levin. „Doar să nu fiți atât de creativ în scrierea răspunsului greșit, încât să-l uitați. Aceste sisteme testează pentru consistență nu pentru veridicitate". În cele din urmă, schimbați ID-ul de conectare din conturile voastre de pe adresa de e-mail sau o combinație de nume și prenume, cuvinte sau caractere alese aleatoriu, la fel ca parola. Hackerii vor trebui să ghicească nu numai parola, ci și numele de utilizator.

Apoi relaxați-vă. Până la urmă, dacă ați ales bine - să zicem, o frază de acces formată din primele două rânduri ale lui *Hey Jude* - probabil că va dura milenii ca hackerii să vă spargă codul (de fapt, 119 milenii, nouă secole și aproape cinci decenii, în exemplul melodiei Beatles). Nu numai că veți fi duși de mult, dar și tehnologia ce necesită parole și poate chiar parolele în sine vor fi duse. N

→ **Kerri Anne Renzulli** *este jurnalistă în domeniul finanțelor personale, din Londra. A lucrat pentru CNBC, revista* Financial Planning *și* Money.

TRAVEL MIX
HD
Hai în vacanță!
www.travelmix.ro

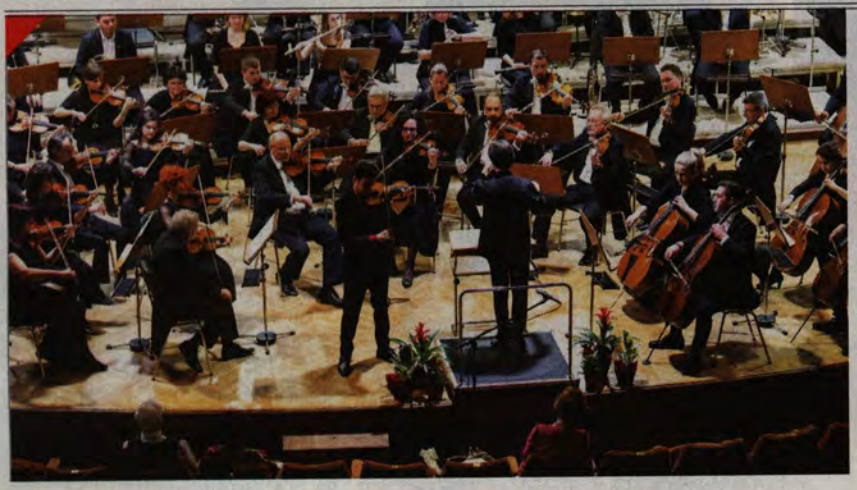

CULTURĂ

Aventurile „micului Paganini"

Dragoș Rușanu a interpretat, până de curând, rolul lui Paganini când era mic, în piesa *Paganini* de la Teatrul Metropolis. Timp de trei ani, a strâns banii primiți pentru acest rol pentru a-și cumpăra o vioară corespunzătoare nivelului la care a ajuns.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

LA 13 ANI, DRAGOȘ RUȘANU este unul dintre cei mai talentați instrumentiști ai României. Dar, peste premiile naționale și internaționale pe care le câștigă de mic, este pasiunea cu care-ți vorbește despre vioară și bucuria pe care-o vezi în ochii lui atunci când povestește despre experiențele lui muzicale. Și asta chiar dacă viața lui nu este deloc ușoară. Are însă norocul de a-i avea aproape pe tatăl său și pe profesoara Magdalena Ursu de la Liceul Dinu Lipatti. Tatăl său i-a făcut cadou, la cinci ani, prima vioară, Magdalena Ursu îi este profesoară și uneori chiar sponsor, de la cinci ani și jumătate.

Și, pentru că în România nu se înghesuie nimeni să investească în cultură, viața unui instrumentist talentat poate fi mult mai aventuroasă și mai costisitoare decât ar putea părea la prima vedere. Iar performanțele pe care încă le mai obținem la nivel internațional sunt datorate exclusiv câtorva oameni care-și pun la bătaie tot ce au pentru asta.

În august 2019, Dragoș Rușanu mergea la Concursul internațional de vioară Kloster Schöntal din Germania, însă chiar și drumul până acolo a fost o adevărată încercare. Profesoara Magdalena Ursu a condus câteva mii de kilometri cu mașina personală pentru a-și duce elevii, printre care și Dragoș, la cursuri master class și concursuri în Italia, Germania și Franța.

„Plecarea în Germania a fost un tur de forță. Înainte de acest concurs am fost în Italia la un curs master class cu Silvia Marcovici. După aceea, el a mers din Italia în Germania la o fostă elevă de-a mea, care acum e studentă și care l-a preluat. Am făcut atunci un drum de 700 de kilometri dus - întors într-o zi, după care eu, cu un alt elev, aveam de mers la un alt master class în Franța la Mihaela Martin. De acolo am plecat tot cu mașina. În acest timp, Dragoș era în Germania lăsat pe mâna fostei mele eleve. Din Franța am venit iar în Germania, și am stat cu Dragoș zece zile la concurs. Competiția nu a fost deloc ușoară. Au fost trei etape. La fiecare aveai câte trei-patru lucrări de prezentat, apoi așteptai să vezi dacă ai trecut în etapa următoare. Așa a fost până când a intrat în etapa finală unde a câștigat locul doi și premiul pentru cea mai bună interpretare a unei so-

FOTO: FACEBOOK; NEWSWEEK ROMÂNIA

PREMIAT DE NEWSWEEK ROMÂNIA

DRAGOȘ RUȘANU
a primit premiul pentru Performanță în Artă în cadrul Galei *Newsweek România* „Valori 2019“

nate. La final a fost și în gala concursului și a cântat cu orchestra, i s-a oferit această oportunitate. Și apoi ne-am întors amândoi cu mașina în România“, povestește profesoara Magdalena Ursu, cea care conduce și Catedra de Vioară și Corzi Grave de la Colegiul Național de Arte Dinu Lipatti din București.

„A fost o concurență foarte puternică, au fost copii din Asia, din Europa, din toată lumea. A fost destul de greu. Dar am reușit să mă țin tare și să n-am emoții. A fost o experiență uimitoare pe care nu am cum să o uit. La final a fost frumos pentru că pe cei din orchestră îi cunoșteam deja de la repetiții, dar și pentru că au fost și ei acolo pe tot parcursul concursului. Ne întâlneam și seara la masă, am discutat tot timpul și chiar am devenit prieteni“, spune tânărul violonist.

În România, nu se găsesc sponsori pentru cultură

Toată deplasarea, cu acel curs master class din Italia și concursul din Germania, a durat cam o lună și jumătate pentru Dragoș și pentru profesoara Magdalena Ursu.

„Dragoș a avut noroc că, întâmplător, cel care organizează concursul din Germania a fost vara trecută în juriu la concursul Remember Enescu de la Sinaia și a insistat ca doi dintre elevii mei care au fost premiați să meargă și în Germania. La Dragoș s-a nimerit bine acest moment ca perioadă de vârstă, și ca repertoriu. O bună parte din repertoriul de concurs îl aveam, iar cealaltă parte trebuia să o lucrăm din iulie până în august. Celălalt elev nu a mers pentru că ar fi picat într-o altă categorie de vârstă, era cel mai mic acolo, iar el nu avea prea multe piese din repertoriul cerut, și nu era timp să le lucrăm.

Am mers cu Dragoș, dar directorul concursului, știind că el nu are posibilitatea materială pentru a participa la un concurs și un curs master class, i-a spus că o să încerce să-i ofere o sponsorizare. Totul costa cam 1.500 de euro fără drum. Noi am spus că putem veni cu greu cu 500 de euro, iar directorul concursului a reușit să ne facă rost de sponsorizare și a oferit diferența. Este și el tot un român, plecat în Germania, Petre Munteanu, profesor la Augsburg. În țară n-am găsit sponsorizare, dar faptul că cei de acolo au văzut în el un instrumentist care ne va ridica din nou pe culmile mondiale, ne face să fim optimiști“, povestește Magdalena Ursu despre această experiență de neuitat.

Bani de vioară, strânși timp de trei ani prin muncă proprie

Am întrebat dacă există vreun sprijin financiar din partea cuiva pentru aceste deplasări. Am aflat că nu prea există persoane sau instituții interesate să sponsorizeze cultura, iar cheltuielile sunt mai complexe decât ne-am fi imaginat.

„Ne descurcăm destul de greu. Cu sprijinul părinților, dacă îl pot da, cu sprijinul profesorului, dacă este dedicat acestei munci. Toate aceste prezentări reprezintă cheltuieli. Cheltuieli înainte de concurs, pentru că îți trebuie o pregătire suplimentară, îți trebuie pianist, îți trebuie să repeți, să dai recitaluri. Apoi ai nevoie de o vioară, și noi am avut o problemă până anul trecut când el a reușit să-și cumpere una. Dragoș a strâns bănuț cu bănuț din bursa obținută de la colaborarea cu teatrul Metropolis unde a jucat rolul micului Paganini. A adunat, în vreo trei ani, banii primiți pentru fiecare reprezentație pe scenă ca să-și ia o vioară. De fapt, el a strâns banii chiar mai de mult, de la fiecare concurs la care a participat. Sponsori nu găsești în zona asta. La Dragoș, sponsor este mai ales tatăl lui și eu, cât pot. Ne descurcăm așa“, spune Magdalena Ursu.

Acum nu mai joacă la teatrul Metropolis pentru că a crescut. În piesă trecea și pe sub un scaun, dar acum nu mai poate.

„A fost o experiență frumoasă să joc într-o piesă de teatru. Noi, de obicei, cântăm și ieșim, acolo trebuia să și vorbesc și să cânt, aveam câteva replici, era altceva“, spune Dragoș.

„Mick Davis, englezul care a pus în scenă această piesă, i-a dorit foarte mult pe ei, pe Dragoș Rușanu și pe Ștefan Aprodu și, acum, când ei au crescut și nu au mai putut juca, a sistat deocamdată reprezentația“, spune Magdalena Ursu.

Pe banii lui și la concursurile din țară

Pe lângă olimpiada națională la care, începând din clasa a III-a, Dragoș a câștigat mereu premiul I, mai sunt și alte concursuri precum Lira de Aur, Remember Enescu și multe altele la care tânărul violonist iese constant pe primul loc.

Și la concursurile din țară tot părinții și profesorii plătesc cheltuielile. „Niciodată nu avem ceva asigurat, noi plătim tot: drum, transport, cazare, masă. Ne mai unim și cu alți părinți și cu alți elevi ca să mai împărțim costurile. Dragoș a fost mereu în custodia mea și a unei mămici a unui alt elev cu care am tot colaborat și ne-am ajutat", explică Magdalena Ursu.

La 5 ani a primit cadou o vioară de la tatăl său

Dragoș a luat primul contact cu vioara la cinci ani.

„Tata a vrut să-mi facă o surpriză și mi-a cumpărat o vioară. Când am venit acasă de la grădiniță m-a surprins când mi-a arătat vioara. Nu am nicio idee de ce a ales vioara, dar se pare că a făcut un lucru bun. Din vorbă în vorbă cu alți colegi de-ai lui am aflat de doamna profesor Magdalena Ursu și de atunci lucrăm împreună. Eram la grădiniță. Eu am învățat să cânt înainte să învăț să scriu. Întâi am învățat să citesc notele și apoi literele", își amintește tânărul violonist.

„Eu am tot încercat să mai amân să începem, le tot spuneam să-l mai lase să crească. Ei tot voiau să înceapă. Dragoș era așa mic de nici nu ajungea la clanță ca să deschidă ușa", adaugă Magdalena Ursu.

La „Dinu Lipatti" a ajuns încă din clasa pregătitoare.

Primul lui concurs a fost în clasa I, la Galați. A plecat acolo doar cu doamna profesor. Era micuț, avea doar 6 ani și plângea că-i e rău pe drum.

„Acolo am avut o primă experiență plăcută. Atunci când l-au văzut așa de mic și au auzit cum cântă, organizatorii au spus că trebuie să rămână și la gală", spune zâmbind profesoara lui Dragoș.

Toate rudele care au aflat că știe să cânte la vioară l-au rugat să le cânte și lor. Iar lui îi place să cânte pentru prieteni și cunoștințe.

Și tatăl său este talentat la muzică, știe să cânte la orgă, dar nu a făcut niciodată cursuri de specialitate.

A fost un ajutor pentru Dragoș când era mic pentru că a stat lângă el la studiu. După un an, doi, a fost depășit, nu l-a mai putut urmări.

80% muncă

Dragoș crede că pentru a fi un bun violonist cel mai important este studiul: „ N-ai cum să reușești dacă nu-ți dorești și dacă nu muncești. Bineîn-

Vioara lui Dragoș a costat 3.500 de euro, iar arcușul este încă 1.000 de euro

DRAGOŞ RUŞANU,
în concert cu Filarmonica Dinu Lipatti din Satu Mare (stânga). Magdalena Ursu, profesoara lui Dragoş, conduce Catedra de Vioară şi Corzi Grave de la Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti" din Bucureşti şi are zeci de elevi care au avut rezultate remarcabile în muzică (jos)

ţeles că mai intervine şi talentul, dar munca reprezintă 80 la sută din succesul pe care-l poţi avea". De altfel, toată viaţa lui este legată de muzică.

„Dimineaţa merg la şcoală, după care merg să mănânc, şi apoi imediat încep studiul până seara, când trebuie să merg şi la meditaţii la română şi matematică, pentru că sunt în clasa a opta. Urmează temele pentru a doua zi şi culcarea. În fiecare zi, trei-patru ore este doar studiul individual, plus orchestra", ne spune Dragoş care este programul său zilnic.

Este completat pe loc de profesoara lui: „Mai avem şi orchestra liceului care este formată din elevii claselor 9-12, dar el face parte din această orchestră din clasa a 6-a, cu încă alţi câţiva colegi. Programul de orchestră este marţea, miercurea şi joia de la 17.00 la 19.00. Mai merge şi la concursuri de teorie şi solfegii, mai are destule activităţi".

Doar arcuşul costă 1.000 de euro

Vioara lui Dragoş costă 3.500 de euro şi a fost făcută în Austria. Acesta este preţul de la care încep viorile mai bune.

„Sunt etape şi etape. A avut înainte o altă vioară, dar, la un moment dat, a simţit că nu îl mai ajută şi atunci a decis să-şi ia alta. S-ar putea ca peste un an, doi să-şi dorească altceva. Şi nu e numai vioara, că mai sunt şi corzile, care costă 100 de euro şi se schimbă la maximum 3 luni, iar un arcuş pentru el este 1.000 de euro. Sunt arcuşuri care costă 10.000-15.000 de euro", ne explică Magdalena Ursu.

În puţinul timp liber, Dragoş încearcă să iasă cu prietenii şi familia pentru că studiul la vioară presupune să stea foarte mult în casă. Se bucură de vacanţele la bunici, chiar dacă şi acolo studiază. Îi place muzica pop şi şi-ar dori să aibă mai mult timp pentru a merge să înoate pentru că, din cauza poziţiei în care cântă la vioară, a început să aibă probleme cu gâtul şi cu spatele.

Aşa am aflat că un violonist are program de recuperare medicală la fel ca un sportiv.

„La fel ca un sportiv, uneori are nevoie de exerciţii fizice de recuperare. Chiar acum e într-o astfel de perioadă. Spatele este torsionat din start atunci când cânţi la vioară", explică Magdalena Ursu.

Premiat la Gala *Newsweek România* „Valori 2019"

Dragoş Rusanu a primit Premiul pentru Performanţă în Artă în cadrul Galei *Newsweek România* „Valori 2019". Premiul a constat în suma de 2.500 de euro, acordată de către Nuclearelectrica.„A fost şi asta o experienţă frumoasă, nu mă aşteptam să fiu chiar eu selectat pentru această gală. Pur şi simplu am fost sunat şi m-au invitat să particip şi a fost frumos. Am văzut mai mulţi oameni deosebiţi şi m-am bucurat că această revistă promovează cultura, ceea ce , în România, este mai greu", spune Dragoş.„Sunt puţini cei care se mai ocupă şi de astfel de lucruri să te sprijine, să te sponsorizeze sau să te facă cunoscut măcar", crede Magdalena Ursu.

FOTO: FACEBOOK

Nu e nevoie ca lumea să oprească producția pentru a salva planeta

de **ANDREW McAFEE**

ECONOMIA POATE FI PROSPERĂ ȘI verde

fotografii de
SABINE SCHECKEL

ACUM 50 DE ANI ÎN URMĂ, ERA rezonabil să ne temem că, din cauza nesfârșitei dorințe de creștere economică, oamenii vor secătui planeta și o vor otrăvi. Dar acum nu mai trebuie să existe această temere. Ultima jumătate de secol ne-a arătat că putem crește populația și prosperitatea, având în același timp o mai mare grijă de planeta pe care trăim cu toții.

Încă ne confruntăm cu adevărate provocări acum și în anii următori, dintre care încălzirea globală este cea mai presantă. Vestea bună este că acum știm ce ne așteaptă și am putea răspunde eficient.

Vestea proastă este că nu facem, încă, o treabă prea grozavă. Trebuie să ne descurcăm mai bine. Trebuie să devenim mai inteligenți în întâmpinarea problemelor cu care ne confruntăm.

În 1970, oamenii au ieșit stradă, celebrând pentru prima dată Ziua Pământului, din cauza modului în care ne tratam planeta. Era normal să fie îngrijorați. Secolul XX, în special deceniile postbelice, au avut cele mai rapide creșteri economice din istoria umană. În întreaga lume, populația a sporit mai repede ca niciodată, iar economiile au avut o creștere și mai rapidă, pe măsură ce oamenii se străduiau să atingă un nivel de viață mai ridicat. Din păcate, se părea că, odată cu această creștere, au apărut trei efecte secundare, toate fiind inevitabile și teribile.

În primul rând, foloseam resursele naturale ale pământului la o scară din ce în ce mai mare. În SUA, de exemplu, consumul de aluminiu, îngrășăminte și alte materiale importante creștea chiar mai repede decât economia generală din anii premergători Zilei Pământului.

Pe o planetă cu resurse finite, aceasta a fost o tendință înfricoșătoare. Dacă ar fi continuat, dezastrul ar fi fost inevitabil.

La Massachusetts Institute of Technology (MIT), o echipă de biofizicieni condusă de Donella Meadows a conceput un program de simulare a economiei globale pentru a rula scenarii viitoare. Concluziile, publicate în 1972, în „The Limits to Growth/Limitele dezvoltării", au fost clare: „Putem spune cu siguranță că, dacă nu se produce o schimbare majoră a sistemului actual, creșterea populației și a industriei se va opri cu secolul 21, cel târziu. Sistemul se prăbușește din cauza crizei de resurse".

Al doilea efect secundar negativ al creșterii era poluarea. Aerul, apa și pământul deveniseră tot mai murdare în anii premergători Zilei Pământului. Nivelul de dioxid de sulf atmosferic din Statele Unite a crescut cu peste 60 la sută în cele trei decenii de după 1940, iar în 1969 râul Cuyahoga a luat foc în centrul orașului Cleveland.

Unii credeau că nu există un sfârșit în privința poluării. Revista *Life* a raportat în 1970: „Oamenii de știință au dovezi experimentale și teoretice solide pentru a susține următoarele previziuni: într-un deceniu, locuitorii orașelor vor trebui să poarte măști de gaze pentru a supraviețui poluării aerului; până în 1985, poluarea aerului va reduce la jumătate lumina solară.

A treia consecință negativă a creșterii constante a fost dispariția multor specii cu care împărțim planeta. Dispariția porumbelului călător din cauza poluării a demonstrat că nici măcar numărul imens de exemplare ale unei specii nu oferă o garanție de supraviețuire. Era o pasăre frecventă la începutul secolului al XIX-lea, totuși dispărută până în 1914.

Animalele ca bizonul din America de Nord, vidra de mare, balena albastră și

DE LA STÂNGA: BETTMANN/GETTY; DUANE HOWELL/THE DENVER POST/GETTY; MARK ELIAS/BLOOMBERG/GETTY

SUPRA CONSUM
În anii care au premers Ziua Pământului din 1970, s-au folosit resursele naturale în ritm foarte alert. Dezastrul părea inevitabil. Stânga: fabrici în Pittsburgh în anii 1890; biciclişti demonstrând lângă State Capitol, în Denver, Colorado, de Ziua Pământului, 1970; deasupra: un tractor fertilizează câmpuri de salată în Belle Glade, Florida, în 2015.

păsări ca egreta albă s-au apropiat de limita de dispariţie în perioada industrială şi părea clar că multe alte specii vor dispărea".

După cum scria senatorul american Gaylord Nelson în 1970: „Dr. S. Dillon Ripley, secretar al Instituţiei Smithsonian, consideră că, peste 25 de ani, undeva între 75 şi 80 la sută din toate speciile de animale vii vor fi dispărute".

Iar ideea care a prins a fost că, dacă voiam să salvăm specii, să reducem poluarea şi să evităm să rămânem fără resurse naturale, trebuia să facem un lucru mai presus de toate: să stopăm creşterea economică.

Poate cea mai răspândită idee care a apărut după Ziua Pământului şi mişcarea naţională pentru mediu a statuat necesitatea încetinirii dezvoltării: contracţia deliberată - mai degrabă decât expansiunea - a populaţiei şi economiilor. Ideea diminuării coeficientului de creştere economică nu era facilă şi nici populară pentru toată lumea, dar părea o necesitate.

Filozoful André Gorz scria în 1975: „Ideea este nu să te abţii să consumi din ce în ce mai mult, ci să consumi din ce în ce mai puţin - nu există altă cale".

Dar oamenii şi societăţile din întreaga lume nu şi-au însuşit ideea de încetinire apărută după Ziua Pământului.

Economiile şi populaţia au decelerat puţin după 1970, dar acest lucru s-a datorat în mare măsură faptului că cei 25 de ani de la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial au constituit o perioadă de creştere extraordinar de rapidă, pe măsură ce ţările s-au reconstruit.

Cu excepţia acelei scurte perioade, creşterea economiilor şi a populaţiei lumii nu a fost niciodată la fel de rapidă ca în anii de după 1970. Nici vorbă de încetinire.

Deci, ce s-a întâmplat cu cele trei efecte secundare negative ale creşterii: epuizarea resurselor, poluarea şi dispariţia speciilor? Au crescut şi aceste riscuri odată cu creşterea populaţiei şi economiilor?

Deloc. În anii ce au urmat Zilei Pământului, ceva ciudat şi minunat s-a întâmplat: noi, oameni ingenioşi, am realizat cum să exploatăm mai uşor planeta noastră, chiar dacă devenim mai numeroşi şi prosperi în timp. Acest fenomen fericit este mult mai prezent în ţările cele mai bogate, dar se răspândeşte în întreaga lume.

Aproape nimeni nu a anticipat că se va întâmpla, şi, chiar azi, foarte puţini oameni sunt conştienţi de faptul că s-a realizat un compromis între prosperitatea umană şi starea naturii, iar riscurile au fost reduse. Pentru a vedea acest lucru, să aruncăm o privire asupra celor trei mari probleme.

„Foarte puțini oameni sunt conștienți de faptul că s-a realizat un compromi

În primul rând, epuizarea resurselor. Cel mai sigur semn că ceva se întâmplă este faptul că sunt tot mai puțin accesibile, în sensul exploatării. Însă, fără excepție, resursele importante, cum ar fi combustibilii minerali și alimentele, au devenit din ce în ce mai accesibile nu doar pentru oamenii din țările bogate.

Cercetătorii Marian Tupy și Gale Pooley au calculat ce s-ar întâmpla dacă un muncitor virtual ar cumpăra fiecare din cele 50 de produse de necesitate, de la petrol brut la cafea, până la bumbac. Un astfel de „coș de piață" putea fi cumpărat cu o oră de muncă în 1980, iar în 2018 cu doar puțin mai mult de 20 de minute de muncă. Nicio singură resursă nu a devenit mai costisitoare pentru muncitorul mediu în această perioadă.

Cum a fost posibil acest lucru? Unul dintre cele mai importante motive este faptul că multe, dacă nu cele mai multe resurse, nu sunt atât de rare pe cât ne-am gândit. „Limits of Growth" din 1972 oferă o demonstrație fascinantă pentru că a inclus o listă a rezervelor oficiale ale mai multor resurse naturale, precum și previziuni despre cât vor dura aceste resurse în diferite scenarii.

Dacă creșterea economică exponențială continua, arăta modelul creat de echipă, planeta urma să rămână fără aur în 29 de ani din 1972, fără argint în 42 de ani, fără cupru și petrol în decurs de 50 și fără aluminiu în 55 de ani.

Nu erau previziuni exacte. Încă mai avem aur și argint și chiar rezerve mari. De fapt, rezervele de aur și argint sunt mult mai mari decât în 1972, în ciuda a aproape jumătate de secol de exploatare suplimentară.

Rezervele de aur cunoscute la nivel mondial sunt cu aproape 400% mai mari astăzi decât în 1972, iar rezervele de argint sunt cu peste 200% mai mari. Și, probabil, nu este prea devreme să spunem că nu vom rămâne fără cupru, aluminiu și petrol atât de repede pe cât era estimat în „Limits to Growth". Rezervele sunt mult mai mari decât erau cunoscute atunci când a fost publicată cartea.

Un alt lucru de care trebuie să se țină cont în privința resurselor naturale este că, în mare parte, lumea bogată le folosește tot mai puțin de la an la an. Și nu doar mai puțin pe persoană, ci mai puțin în total. În SUA, care reprezintă aproximativ 25 la sută din PIB-ul global, consumul anual de resurse diverse - precum cupru, hârtia, apa pentru

CUMPĂRAREA ENERGIEI Muncitorii din 2018 câștigau banii pentru a cumpăra produsele esențiale într-o perioadă de trei ori mai scurtă decât în 1980. De la stânga la dreapta: Un baby boom supraaglomerează grădinițele din Mongolia; lingouri de aur pe un transportor în Africa de Sud; produse expuse la un Whole Foods din Long Beach, California; și Black Friday la un Best Buy din California.

ntre prosperitatea umană și starea naturii, iar riscurile au fost reduse. Dar s-a întâmplat"

DE LA STÂNGA: BYAMBASUREN BYAMBA-OCHIR/AFP/GETTY; WALDO SWIEGERS/BLOOMBERG/GETTY; BRITTANY MURRAY/MEDIANEWS GROUP/LONG BEACH PRESS-TELEGRAM/GETTY; PHILIP PACHECO/GETTY

agricultură, lemnul, azotul (o componentă de îngrășământ critică) și terenurile de cultură - este în scădere.

În plus, consumul total de energie a fost practic uniform încă din 2007, chiar dacă economia SUA a crescut cu aproape 20%. Țările în curs de dezvoltare, inclusiv cele cu creștere rapidă, precum India și China, sunt încă dependente de resurse. Dar prezic că în viitorul nu prea îndepărtat vor începe să reducă acest consum, la fel ca țările cu venituri mari.

Așa cum explic în cartea „More from Less", două forțe puternice se combină pentru a conduce această eliberare a economiei de resursele materiale. Prima este progresul tehnologic, în special progresul digital (gândiți-vă cât de bune și ușoare sunt ecranele computerului LCD de astăzi față de monitoarele cu tuburi catodice [CRT] care le-au precedat).

A doua este capitalismul sau concurența intensă între companiile care caută profit (gândiți-vă la presiunea cu care se confruntă producătorii de CRT în timp ce LCD-urile preiau piețele). Această competiție oferă stimulente puternice companiilor pentru a economisi bani din resurse (până la urmă, un ban economisit este un ban câștigat), iar progresul tehnologic oferă o mulțime de oportunități de a face exact asta.

Motoarele cu combustie internă sunt simultan mai ușoare, mai puternice și mai eficiente din punct de vedere al consumului de combustibil, smartphone-urile înlocuiesc rafturi întregi pline cu dispozitive. Economia se „dematerializează" în nenumărate moduri.

Este adevărat că trăim pe o planetă cu resurse finite. Dar când ne gândim la consumul și disponibilitatea resurselor, acest fapt devine lipsit de importanță. Experiența noastră de după Ziua Pământului a demonstrat că planeta este suficient de vastă pentru a ne furniza toate materialele de care avem nevoie, atât timp cât vom avea nevoie.

Adevăratul pericol nu este că ritmul de creștere va epuiza planeta, ci că o va otrăvi. Deci, să evaluăm riscul poluării.

Așa cum învață fiecare student la Economie, poluarea este externalitatea negativă clasică sau rezultatul negativ al unei tranzacții care afectează persoane care nu fac parte din tranzacție. Dacă o fabrică poluează un râu din

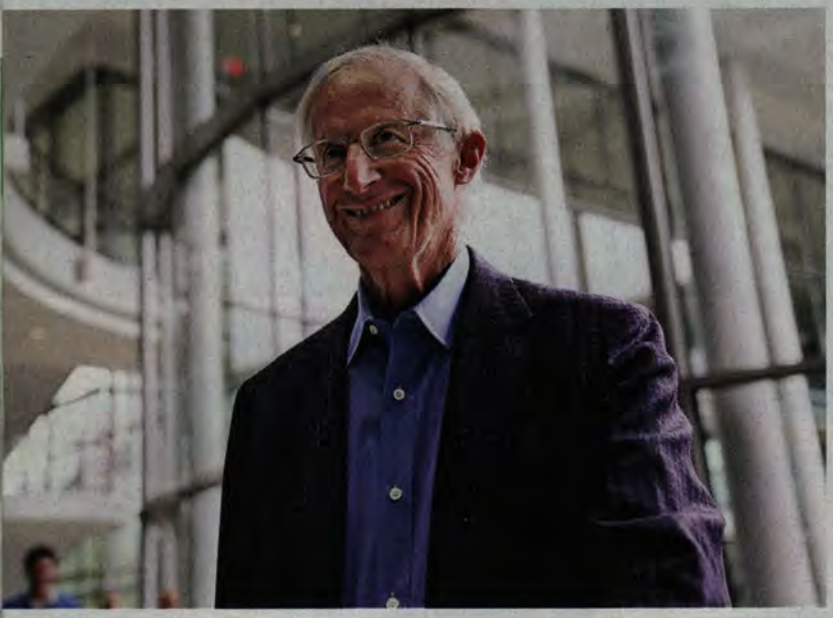

CARBONUL ARE UN PREȚ
Reducerea emisiilor de gaze de seră nu ne abate radical de la traiectoria actuală. Scumpirea poluării printr-un dividend poate fi eficientă. Deasupra: William Nordhaus, specialist în economie în domeniul schimbărilor climatice și laureat al Premiului Nobel. Dreapta sus: o centrală pe bază de cărbune lângă Muntele Storm, West Virginia. Dreapta sus: muncitorii pregătesc panouri pentru o fermă solară în Huainan, China.

apropiere cu deșeurile sale, de exemplu, oamenii care trăiesc în aval suferă chiar dacă nu cumpără niciunul dintre produsele fabricii. Pieţele competitive fac multe lucruri bune, dar nu se ocupă de externalităţi.

În schimb, le creează. Aşadar, guvernele trebuie să intervină prin interzicerea poluării (aşa cum au procedat cu cloro-fluoro-carburile responsabile pentru gaura în stratul de ozon), introducând o limită superioară peste care devine inadmisibilă sau punând un preţ pe poluare.

Logica acestei din urmă abordări este simplă: dacă poluarea este scumpă, companiile vor lucra pentru a-şi reduce cheltuielile, la fel cum lucrează pentru a-şi reduce cheltuielile cu alte materiale. Programul „Limite şi comerţ" adoptat în Statele Unite şi în alte ţări bogate în ultimele decenii pentru reducerea poluării atmosferice este o încercare de a reduce poluarea, făcând-o costisitoare.

Limitele poluării şi ale comerţului au avut un succes uriaş. După cum a sintetizat revista *Smithsonian*, acest procedeu „îi determină pe cei care poluează să caute metode de a-şi reduce emisiile. Drept urmare, legea aduce doar trei miliarde de dolari anual, din 25 de miliarde de dolari, aşa cum se estimase iniţial.

De asemenea, generează aproximativ 122 de miliarde de dolari pe an în beneficii pentru evitarea bolilor şi a morţii, pentru lacuri şi păduri mai sănătoase şi o vizibilitate crescută asupra Litoralului estic.

Interdicţiile, limitele, programele de stabilire a taxelor şi alte eforturi de control al poluării, stabilite în ţările cu venituri mari, după Ziua Pământului, au avut un succes extraordinar. Acestea au determinat scăderea nivelului de poluare în lumea bogată, chiar dacă economiile şi populaţia au continuat să crească.

Economia SUA este de peste două ori şi jumătate mai mare decât a fost în 1970, totuşi nivelurile de dioxid de sulf în atmosferă au scăzut cu peste 90 la sută, iar alte tipuri de poluare a aerului, apei şi a terenurilor au scăzut dramatic.

Cu o jumătate de secol în urmă, înţelepciunea convenţională era că poluarea, deşi o consecinţă neplăcută, este inevitabilă progresului economic. Sau, după cum a spus un primar american în cadrul dezbaterilor din 1970 cu privire la adoptarea Clean Air Act: „Dacă doriţi ca acest oraş să crească, trebuie să acceptaţi şi mirosul".

Dar acum ştim că acest lucru nu este deloc adevărat. Pentru limitarea poluării nu trebuie încetinit ritmul de creştere economică. Trebuie doar să adoptăm măsuri inteligente de combatere a poluării, apoi să le aplicăm.

În ultimele decenii, ţările bogate au făcut acest lucru. Dar ce se întâmplă cu ţările cu venituri mici? Aici vestea nu este la fel de bună. După cum rezumă cercetătorii Hannah Ritchie şi Max Roser, „vedem că ratele de deces [din poluarea aerului] tind să fie cele mai ridicate în Africa Sub-Sahariană şi Asia de Sud. Poluarea aerului exterior tinde să crească pe măsură ce ţările se industrializează şi trec de la nivel scăzut la venituri medii".

Aceasta nu este o constatare surprinzătoare. Există o ipoteză, bazată pe activitatea economistului Simon Kuznets, că ţările cu venituri mici vor polua pe măsură ce economiile lor vor creşte, dar numai până la un punct. Pe măsură ce oamenii scapă de sărăcie şi îşi satisfac mai mult nevoile de bază, vor începe să ceară un mediu mai curat.

Guvernul va răspunde acestor solicitări, iar poluarea globală va începe să scadă, chiar dacă creşterea economică continuă. Acest tipar de poluare în creştere şi scădere este cunoscut sub numele de curba Kuznets de mediu (EKC), iar în ultimii ani am văzut-o pe poluarea aerului în China.

În martie 2014, premierul Li Keqiang a anunţat la Congresul Naţional al Poporului: „Vom declara război împotriva poluării, după cum am declarat război împotriva sărăciei".

Guvernul a mandatat ca centralele de cărbune să-şi reducă emisiile, să plănuiască să construiască altele noi în regiunile puternic poluate şi chiar a eliminat cuptoarele de cărbune din multe case şi întreprinderi mici (fără, în unele cazuri, să ofere ceva care să le înlocuiască).

Aceste eforturi au funcţionat. Economistul Michael Greenstone a găsit reduceri ale poluării cu particule fine de

DE LA STÂNGA ÎN SENSUL ACELOR DE CEAS: TIMOTHY A. CLARY/AFP/GETTY; MICHAEL S. WILLIAMSON/THE WASHINGTON POST/GETTY; KEVIN FRAYER/GETTY

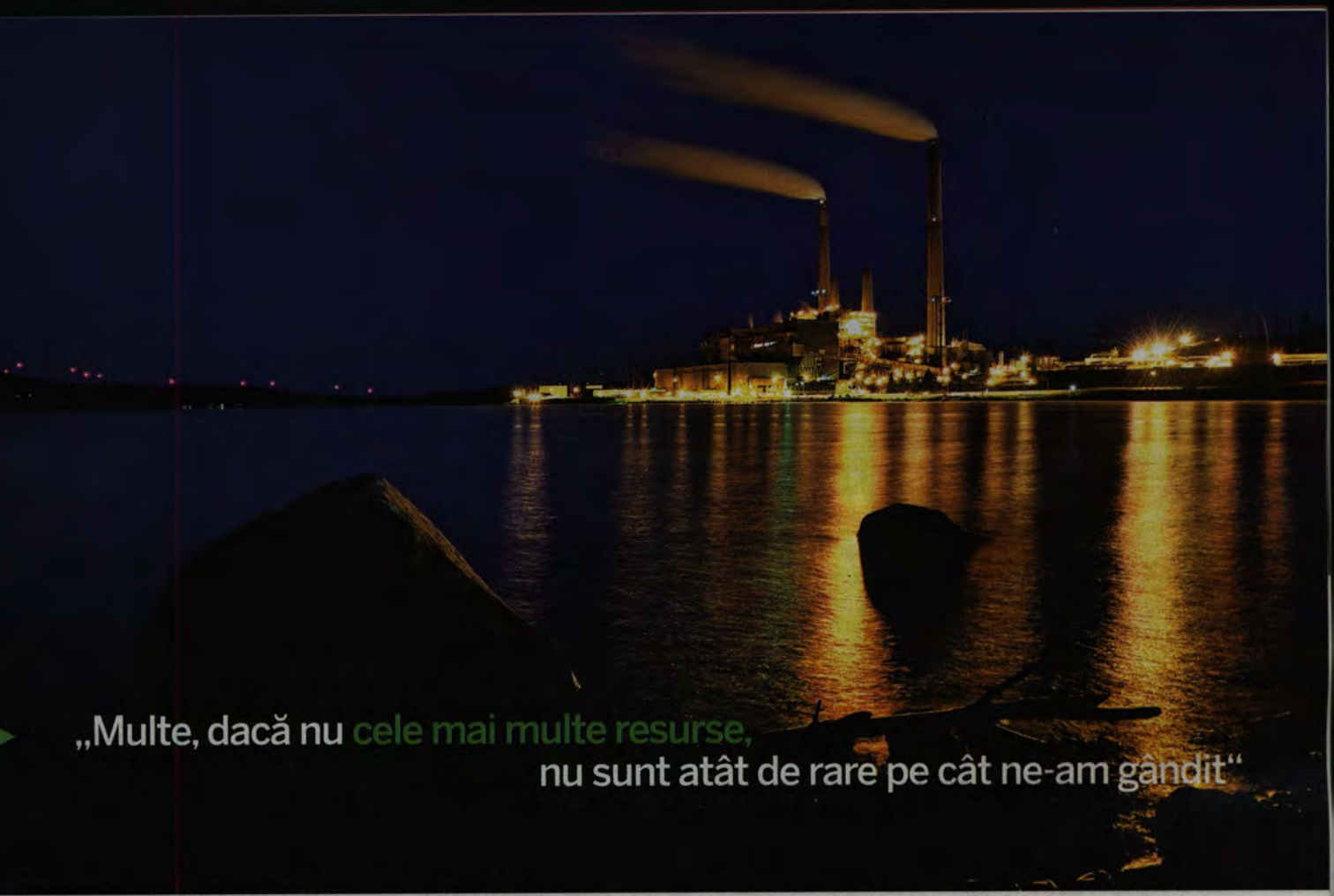

„Multe, dacă nu cele mai multe resurse,
nu sunt atât de rare pe cât ne-am gândit“

„Creșterea economică este la început cauza poluării, apoi leacul pentru aceasta. Deci, pentru a reduce poluarea, ar trebui să încurajăm dezvoltarea în întreaga lume"

peste 30% în toată țara până în 2018. El a estimat că aceste reduceri, dacă ar fi menținute, ar adăuga 2 - 4 ani la viața cetățeanului chinez mediu.

După cum scria Greenstone, „au trecut zeci de ani [după implementarea Clean Air Act în 1970] și după recesiunea din 1981–1982 până ce Statele Unite au reușit să obțină o reducere de 32%. China a reușit în doar patru ani".

EKC ne spune ceva fundamental: creșterea economică este la început cauza poluării, apoi leacul pentru aceasta. Deci, pentru a reduce poluarea, nu trebuie să diminuăm dezvoltarea; în schimb, ar trebui să încurajăm creșterea în întreaga lume.

Exemplul Chinei ne oferă încredere că această abordare funcționează și că țările în curs de dezvoltare vor schimba macazul și vor începe să polueze mai puțin în anii următori. Cu toții avem nevoie să se întâmple asta, deoarece unele tipuri de poluare sunt globale, nu locale. De exemplu, cantitatea uriașă de gunoi de plastic din oceanele lumii nu provine de la nave, ci, în principal, din râuri care curg prin țări cu venituri mici din Asia și Africa.

Cea mai sigură modalitate de a opri fluxul de gunoi este de a face oamenii din aceste țări suficient de prosperi încât să își permită să aibă grijă de mediu.

De asemenea, trebuie să ne asigurăm că țările bogate nu dau înapoi după ce au obținut succese în protecția mediului. Tendința Administrației Trump de a retrage protecția din zonele mlăștinoase, de a coborî standardele de poluare cu metan și de a renunța la alte măsuri de protecție este o mișcare într-o direcție greșită și ar trebui inversată.

Desigur, gazele cu efect de seră, cum ar fi dioxidul de carbon ce provoacă încălzirea globală, constituie poluarea cea mai dăunătoare sănătății pe termen lung a planetei noastre și a noastră. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră este o provocare majoră, necesitând voință politică și inovație tehnologică.

Dar nu vor necesita abateri radicale de la traiectoria noastră actuală. În schimb, aceeași abordare care a funcționat pentru reducerea altor tipuri de poluare atmosferică - și anume creșterea taxei de poluare - ar fi eficientă și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Un

dividend pe carbon este un mod ingenios de a face ca gazele cu efect de seră să fie scumpe și de a ajuta oamenii să își permită creșterile de preț rezultate.

Acest dividend este o taxă pe carbon cu un efect important: în loc să păstreze banii strânși de la companii, guvernul îl trimite înapoi ca „dividend" fiecărei gospodării. William Nordhaus a fost unul dintre câștigătorii Premiului Nobel pentru economie din 2018 în mare parte pentru munca sa la dividendul pe carbon. În mod clar, este o idee al cărei timp a sosit.

Dispariția speciilor este una dintre cele mai izbitoare consecințe previzionate ale încălzirii globale. Emisiile de gaze cu efect de seră ar putea face ca unele habitate să devină nelocuibile, adăugând mai multe animale la trista listă a celor deja eliminate prin acțiunile noastre. Dar amenințarea de dispariție nu implică necesitatea diminuării ritmului de creștere.

Din contră, implică o lume a națiunilor și a oamenilor suficient de prosperă pentru a fi buni administratori ai planetei noastre și a vieții de pe ea. În ultimii 50 de ani, am observat creșteri remarcabile în acest tip de administrare.

În 1982, de exemplu, majoritatea națiunilor au fost de acord cu un moratoriu complet privind vânătoarea balenelor, iar numărul acestora a început să crească. Pe lângă protejarea speciilor, protejăm și teritoriul. În 1970, mai puțin de 2,4% din suprafața pământului a fost desemnată ca rezervație naturală și doar 0,04% din apele lumii.

Până în 2018, aceste cifre au crescut la 13,4%, respectiv 7,3 la sută. În China, care a fost multă vreme cea mai mare piață mondială de produse de animale pe cale de dispariție, o altă curbă Kuznets de mediu importantă a prins contur.

Pe măsură ce țara a devenit mai bogată, în cele din urmă, a aplicat mai multe măsuri în privința unor animale amenințate de extincție. Există interdicții stricte la cumpărarea, vânzarea și deținerea de produse de rinocer și tigru, iar comerțul cu fildeș este interzis din 2017.

Eforturile ca acestea ajută în lupta pentru protejarea speciilor? Da. Se pare că extincțiile documentate au încetinit în ultimele decenii. De exemplu, nicio creatură marină nu a fost înregistrată ca dispărută în ultimii cincizeci de ani.

Este mult prea devreme pentru a declara victoria asupra forțelor de anihilare, dar nu prea devreme pentru a spune că știm ce funcționează. Mai puțină poluare, mai multă protecție și prosperitate sunt elementele de bază ale unei strategii câștigătoare pentru protejarea vieții pe Pământ.

S-a renunțat la încetinirea creșterii economice. Jumătatea de secol ce a trecut a expus-o ca pe o idee nerezonabilă (dată fiind natura umană) și inutilă. Asta nu înseamnă că ecologia este inutilă.

Cu toții ar trebui să fim profund recunoscători pentru mișcarea modernă de mediu, născută în jurul Zilei Pământului. În acea zi și în nenumărate altele, oamenii au ieșit în stradă să facă presiuni asupra întreprinderilor, a factorilor de decizie și a funcționarilor aleși. Și altfel s-a ajuns să avem grijă mai mare față de planeta pe care trăim cu toții. A mers.

Dar recunoștința față de mișcarea de mediu nu înseamnă să continuăm să susținem toate ideile sale originale. Știm acum că ideea de bază, aceea că nu există niciun alt mod de a conserva pământul pentru generațiile viitoare decât diminuarea ritmului creșterii, este pur și simplu greșită.

Cu câteva mișcări inteligente, inclusiv limitarea poluării și protejarea speciilor vulnerabile, putem avea atât o prosperitate mai mare, cât și o planetă mai sănătoasă, abundentă în resurse. Deci, să lucrăm la consolidarea acestora.

→ **Andrew McAfee** *este cercetător la MIT și autorul volumului* „MORE FROM LESS: THE SURPRISING STORY OF HOW WE WE LEARN TO PROSPER USING FEWER RESOURCES" *și „WHAT HAPPENS NEXT", din care redăm câteva pasaje adaptate.*

DEZVOLTAREA GLOBALĂ
Țările în curs de dezvoltare, inclusiv cele cu creștere rapidă, precum India și China, sunt încă dependente de resurse. Dar, în viitorul nu prea îndepărtat, pot începe să-și reducă consumul de resurse, la fel cum au făcut țările cu venituri mari. O mare parte din lumea bogată utilizează acum mai puține resurse naturale în fiecare an. Unul dintre factorii care determină „dematerializarea" atât a țărilor dezvoltate cât și a celor în curs de dezvoltare este progresul tehnologic. Un altul este competiția între companiile care caută profit, care oferă stimulente companiilor pentru a economisi bani din resurse. Stânga: Bicicliștii se luptă cu smogul în New Delhi, India. Dreapta: Un protest împotriva inacțiunii guvernamentale, a schimbărilor climatice și a poluării, în Hyderabad.

DIN STÂNGA: JEWEL SAMAD/AFP/GETTY; NOAH SEELAM/AFP/GETTY

FORD RANGER WILDTRAK

Libertate totală

"SUVizarea" a făcut aproape să dispară segmentul mașinilor de teren adevărate, dar a creat și premisele dezvoltării efervescente a pick-up-urilor „off-road". Ford-ul Ranger, în cazul de față, a evoluat de la o simplă utilitară 4x4, la o mașină polivalentă, adaptată atât activităților zilnice, cât și aventurilor în familie.

CU O LUNGIME DE APROAPE 5,4 metri, o înălțime de 1,84 metri, o lățime de 1,85 metri și o greutate de 2,3 tone, Ford Ranger pare un monstru de fier. Și este, dar se conduce aproape la fel de ușor ca un SUV Ford Kuga, de exemplu, odată ce șoferul se învață cu dimensiunile și masele. Evoluția în materie de dinamică, mai ales pe șosea, la viteze superioare, și confort este remarcabilă.

Mașina nu mai are comportament greoi și instabil de utilitară, deși suspensia spate cu arcuri cu foi este la locul ei, sarcina utilă ajunge la peste 1,2 tone, iar garda la sol are o valoare de off-roader adevărat – 23,7 centimetri. Sigur, Ranger Raptor, versiunea de performanță a pick-up-ului, se laudă cu o gardă de 28,3 centimetri, dar aceasta este altă poveste, cu circa 40% mai scumpă. De asemenea, Ford Ranger poate trece prin vaduri de apă de până la 80 de centimetri adâncime și oferă unghiuri de atac și de degajare de 29 de grade și, respectiv, de 21 de grade, ceea ce conferă încredere la intrarea în teren accidentat.

În zăpadă, până la „brâu

Iarna aceasta numai iarnă nu a fost, deocamdată. Însă, ca și cum norii cu zăpadă ar fi văzut Raptor-ul Wildtrack pregătit pentru o aventură la schi în parcare, pe drumul București – Azuga a nins permanent, iar la destinație am găsit o plapumă albă de circa 30-40 de centimetri, special pregătită, parcă, pentru a testa capacitățile mașinii. Prin urmare, după ce am verificat că pneurile mă vor ajuta în zăpadă (Nokian WR SUV 3), pentru că, se știe, indiferent de tipul sau marca mașinii, singura legătură cu drumul este realizată de anvelope, și am cuplat tracțiunea integrală (da, nu este permanentă, ca la SUV-uri, ci trebuie rotit un buton de pe consola centrală din 2H în 4H), am pornit cu încredere pe Valea Azugii, pe drumul forestier care urcă până la Cabana Susai și, apoi, ajunge în Predeal.

Primii kilometri, care fuseseră cât de cât deszăpeziți, i-am parcurs lejer, jucându-mă cu volanul și accelerația pentru a testa manevrabilitatea ma-

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

șinii în condiții de drum alunecos și limitele de aderență. De la Vila Trifoiul, însă, pe drum nu mai trecuse decât un snowmobil, așa că Ranger-ul a intrat până la „brâu" în zăpadă, adică zăpada necălcată depășea butucul roții. Cu transmisia automată trecută în modul „Manual", treapta a II-a cuplată și electronica neutralizată din buton, pick-up-ul a început să spulbere destoinic zăpada și am făcut „pârtie" circa patru kilometri.

Apoi, când mai aveam mai puțin de doi kilometri până la Susai, drumul s-a îngustat destul de mult și a început să urce mai puternic. Ranger-ul a început să dea semne că nu mai poate, am oprit, am pus cutia în „Neutru" și am cuplat reductorul (4L), precum și diferențialul blocant de pe puntea spate. Cu un vuiet plăcut de V6, Wildtrak-ul s-a pus în mișcare și am mai reușit să mai înaintăm câteva sute de metri, până la un sul de zăpadă viscolită. Pentru a nu risca și a nu forța nici mașina inutil, am făcut cale întoarsă. Ca idee, în această aventură în zăpadă, consumul a urcat spre 22-23 litri/100 km/h. Cel puțin, așa a indicat computerul de bord.

36.382 €

este prețul de bază pentru Ford Ranger Wildtrak, fără TVA.

Confort de SUV, în față

Dacă uită că au urcat la bord cățărându-se pe scară și ajutându-se de mânerul de pe montantul „A", șoferul și pasagerul pot spune, fără a greși, că au ajuns într-un SUV. Wildtrak-ul are bordul îmbrăcat în piele, cu cusături vizibile și în contrast, materiale plăcute la atingere cel puțin în zonele superioare vizibile, elemente cromate satinate de culoare închisă, inserții glossy, scaune tapițate parțial cu piele, care integrează elementele grafice Wildtrak, și o planșă de bord simplă și dominată de ecranul tactil generos al sistemului multimedia Sync 3, care este compatibil Apple CarPlay și Android Auto (face mirroring perfect cu Waze) și poate fi operat și prin gesturi, precum „swipe" sau „pinch". Design-ul este puțin cam simplu și spartan, dar ergonomia este la ea acasă.

La volan te simți rege, statura impozantă a mașinii asigurând o poziție dominantă în trafic. Practic, vezi peste toți, mai puțin peste dube, camioane și autobuze. Iar scaunele față inspirate din lumea turismelor asigură confort și sprijin lateral optim. Dacă în față te simți ca într-un SUV, în spate se schimbă treaba. Pe banchetă este loc suficient pentru trei adulți sau două scaune pentru copii cu sistem Isofix, dar aceasta este cam dură și are spătarul aproape vertical, aspecte ce nu asigură prea mult confort la drum lung.

Și în ceea ce privește comportamentul rutier, Ranger-ul Wildtrak se apropie de un SUV. E „camion", dar e bine adaptat pentru mersul pe asfalt. Direcția ușoară la viteze reduse se întărește și devine precisă, aproape ca la un SUV, la viteze superioare. Iar, în ciuda gărzii la sol și a suspensiei cu cursă generoasă, specifică off-roader-elor, mașina se simte sigură la 130-140 km/h pe autostradă.

Motorul V6 diesel de 3.2 litri, care dezvoltă 200 de cai putere și un cuplu de 470 Nm, i se potrivește la fix

Ranger-ului, dar, din păcate, nu mai există decât pe modelele aflate pe stoc, din cauza noilor norme de poluare cei de la Ford fiind nevoiți să-l înlocuiască cu un 2.0 diesel, de 170 CP (turbo) sau 213 CP (bi-Turbo). Nu că cel din urmă n-ar avea mai mulți cai și un cuplu cu 30 Nm mai mare, dar puterea și rafinamentul cilindreei mari se simt altfel.

Cutia de viteze automată clasică, cu șase trepte, la care este legat V6-ele schimbă lin și plăcut, dar nu se grăbește. În modul „Sport", știe să țină destul de bine motorul în ture, permițând reprize bune în depășiri. În teren greu, însă, este mult mai plăcut și indicat să o treceți în „Manual".

În ceea ce privește consumul, după aproape 450 de kilometri parcurși, inclusiv aventura prin zăpadă și 20% trafic urban, computerul a indicat o medie de 12,2-12,4 litri/100 km. La viteze de 100-110 km/h, mașina consumă circa 8,2-8,4 litri/100 km, iar la 130-140 km/h, urcă spre 13 litri/100 km

Tehnologii din lumea turismelor

Ranger este primul vehicul din clasa sa care oferă în echiparea standard tehnologii precum sistemul de asistență pre-coliziune cu depistarea pietonilor (Pre-collision Assist with Pedestrian Detection), sistemul de asistență activă la parcare (Active Park Assist) și limitatorul de viteză inteligent (Intelligent Speed Limiter). De asemenea, pick-up-ul este dotat cu sistem de menținere a benzii de rulare (Lane Keeping Aid), sistemul de avertizare la părăsirea benzii (Lane Keeping Alert), tempomatul adaptiv (Adaptive Cruise Control), sistem de control electronic al stabilității cu protecție în caz de răsturnare și cu un sistem care previne pierderea controlului mașinii atunci este atașată o remorcă. La bord, liniștea specifică unui SUV este asigurată de o antifonare mai bună, de geamuri mai groase și, nu în ultimul rând, de un sistem botezat Active Noise Control, care, concret, încearcă se neutralizeze zgomotele din cabină emițând sunete pe frecvențe similare.

Verdict *Newsweek*

+ Ambianță și confort la volan, performanțele în off-road, rularea sigură pe asfalt, calitatea percepută la interior, bena cu jaluzea etanșă (opțional), sistemele de asistență, priza cu invertor de 220V.

— Arhitectura prea simplă a bordului, turometrul digital mic și greu de citit, bacheta spate destul de incomodă, lipsa unui sistem de asistență video la 360 de grade. N

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

TEHNOLOGIE

Dulapul high-tech și frigiderul inteligent

DIGITALIZAREA, AUTOMATIZAREA și interconectarea dispozitivelor care ne înconjoară, precum și dezvoltarea a fel de fel de funcții inteligente sau aplicații conexe pentru acestea, evoluează într-un ritm incredibil și se extind în din ce în ce mai multe domenii. Iar multe dintre activitățile care solicitau timp și energie devin, grație tehnologiei, mult mai facile. Samsung încearcă să reinventeze banalul șifonier cu AirDresser, un dulap high-tech care știe să curețe și să calce hainele agățate pe umerașe și poate fi integrat cu ușurință în orice dressing. AirDresser seamănă cu un frigider încastrabil și dispune de un sistem de curățare uscată, cu aer cald și abur. Mașinăria știe să facă diferența între tipurile de țesături și poate recomanda utilizatorului, prin intermediul ecranului de comandă sau prin intermediul aplicației mobile SmartThings, dacă pantalonii, cămășile, fustele și bluzele depozitate suportă sau nu același program de curățare și uscare.

În funcție de tipul țesăturii, AirDresser curăță murdăria și praful, și distruge bacteriile, cu jeturi de aer cald sau abur. Iar mirosurile neplăcute sunt înlăturate cu ajutorul unui filtru special. Pentru o amplasare cât mai facilă, șifonierul Samsung dispune de un rezervor propriu de apă, nefiind necesară branșarea sa la rețea. Gadget-ul va fi disponibil pe piața din Statele Unite, de exemplu, în cea de-a doua jumătate a anului, cu un preț de bază de 1.400 de dolari.

Frigiderul care folosește inteligența artificială (AI) pentru a recunoaște ingredientele de pe rafturi și poate face și sugestii de preparate realizate pe baza acestora este tot opera coreenilor de la Samsung. Dacă primul frigider inteligent Samsung Family Hub din 2016 permitea utilizatorilor să verifice produsele din interior de la distanță, prin intermediul unor camere video și a unei aplicații mobile, cu ajutorul integrării SmartThings și a camerelor cu AI și „recunoaștere facială", noul model face singur inventarul, identificând de pildă ingredientele care sunt pe terminate, și poate genera o listă de cumpărături. De asemenea, cu ajutorul aplicației Whisk, dezvoltată de un start-up de „Food Tech" achiziționat recent de coreeni, frigiderul inteligent Samsung dă utilizatorilor posibilitatea de a crea un meniu complex, structurat pe mai multe zile, și creează liste inteligente de cumpărături, cu ingrediente folosite la mai multe rețete.

Nu în ultimul rând, noul frigider Samsung Family Hub dispune de un ecran sensibil la atingere generos, care poate rula clipuri video sau afișa conținut prin funcția „mirroring" de pe smartphone.

DE
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

SĂNĂTATE

Ce trebuie să știm despre suplimentele alimentare

În ultimii ani, am asistat la o explozie a vânzărilor de suplimente alimentare. Acestea au ajuns să fie consumate fără nicio măsură, în baza unor false credințe.

PROMOVAREA ACESTOR PRODUSE a fost posibilă printr-o strategie de marketing susținută și însoțită de o bună publicitate, dar și pe un curent popular în care pacienții s-au orientat din ce în ce mai frecvent spre aceste produse naturale. Sesizarea acestei noi tendințe socio-medicale a determinat creșterea industriei suplimentelor alimentare.

Ce sunt de fapt aceste produse?

Suplimentele alimentare sunt produse administrate pe cale orală care conțin ingredinte dietetice. Aceste preparate includ: vitamine, minerale, aminoacizi, extracte naturale și sunt utilizate ca suplimente alimentare.

Produsele naturale conțin extracte din plante, alge, ciuperci terapeutice, sau combinații de ingrediente naturale. Extractele de aminoacizi au rol important în reacțiile metabolice proteice. Suplimentele enzimatice sunt reprezentate de complexe proteice care catalizează numeroase reacții biochimice în organism.

Populația utilizează aceste preparate naturale din diverse motive. Motivația principală este dorința menținerii unui stări de sănătate optime. Pacienții cu diete restrictive, cum ar fi persoanele vegetarine, doresc să își completeze alimentația cu aceste produse. Există și pacienți care adaugă aceste suplimente la tratamentele clasice pentru diferite boli, sperând că în acest fel vor obține un efect benefic sinergic. De asemenea, există și persoane care își doresc un plus de energie sau obținerea stării de bine prin administrarea unei capsule minune.

Într-adevăr există studii științifice medicale care le atestă eficacitatea pentru corectarea unor deficiențe nutriționale sau chiar pentru efecte pozitive asupra sănătății, unele putând avea valențe curative pentru anumite afecțiuni. Însă de aici până a declara că aceste produse reprezintă un panaceu menit să vindece orice boală este o cale extrem de lungă și chiar greșită.

Primul mit care trebuie dărâmat este acela că, fiind naturale, aceste produse pot face doar bine. Este un mit fals. Chiar dacă sunt substanțe naturale, unele dintre ele, atunci când nu sunt utilizate corect, pot să determine efecte negative asupra sănătății. Există și plante care pot fi toxice pentru organism. Un element important este reprezentat de locul unde plantele sunt cultivate și mai apoi recoltate. Dacă aria de cultivare se găsește în zone poluate, industriale, noxele eliminate, poluante, se vor depozita pe aceste plante. În acest fel se produce un transfer al acestor substanțe toxice în extractele naturale care se vor obține ulterior. După ce au fost recoltate, plantele trebuie depozitate în condiții optime de umiditate și temperatură și fără a fi contaminate cu alte substanțe chimice. Depozitarea în recipiente contaminate cu produse chimice va transfera aceste molecule toxice în plantele ce urmează a fi prelucrate.

Legislația care guvernează producția de suplimente alimentare este mult mai laxă decât cea din industria farmaceutică. Din fericire, există astăzi producători de suplimente alimentare care în mod voluntar și din proprie inițiativă au adoptat bunele practici în producție. Un astfel de producător, care acceptă de bună voie aceste practici în producție, va garanta asupra calității produselor sale. Atunci când vrem să alegem un supliment alimentar, un pas important este să identificăm dacă producția se realizează respectând aceste bune practici. Mai mult, există producători care declară dacă plantele provin din agricultură biologică.

Un alt element ce trebuie analizat atunci când ne decidem să alegem un supliment alimentar este modul în

DE

DR. RADU ȚINCU

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

care s-a obținut acel produs. Industria farmaceutică și medicina au depășit de mult momentul în care plantele erau tocate și condiționate în capsule. În prezent studiile științifice au identificat care fracțiuni dintr-un produs natural sunt benefice pentru organism, având posibilitatea tehnică să extragem și să concentrăm acea fracțiune. În acest mod putem crește eficiența extractului natural, eliminând în acest proces acele fracțiuni care nu aduc niciun beneficiu real. Modalitatea de producție a fitoextractului poate să îi ofere cea mai bună calitate unui produs sau, dimpotrivă, poate să îl facă cu totul ineficient.

Cine recomandă astfel de produse?

Un alt element care a denaturat filozofia fitoterapiei este determinat de faptul că persoane fără pregătire medicală au devenit prescriptori ai acestor produse, bazându-se pe o legislație deficitară care nu stipulează în mod clar cine poate prescrie suplimente alimentare. În mod normal, suplimentele alimentare trebuie prescrise de un medic care să fie capabil să realizeze schema de tratament în concordanță cu afecțiunile pacientului, să urmărească în timp evoluția și eventualele reacții adverse. Suplimentele alimentare nu sunt molecule inerte, ele au acțiuni farmacologice complexe, deci ne așteptăm să determine o serie de reacții în organism. În plus, pot apărea interacțiuni medicamentoase, fie între suplimente, fie cu medicația clasică, de aceea este esențial ca schema de tratament naturist să fie avizată de un medic. Au fost raportate frecvente interacțiuni medicamentoase între terapia oncologică, spre exemplu, și unele extracte naturale, în special cele pe bază de grepfruit. Unele extracte naturale pot modifica timpii de coagulare în acest fel crescând riscul de sângerare, atunci când sunt asociate cu medicație anticoagulantă.

Suplimentele alimentare trebuie administrate pe perioade limitate de timp și la recomandarea medicului

Cât timp se pot administra?

Un alt mit des întâlnit este legat de faptul că aceste suplimente alimentare se pot administra continuu. Este un mit fals. Multe din aceste suplimente alimentare folosesc substanțe precursoare implicate în sinteza organismului, existând riscul supradozării organismului cu acești precursori. Un exemplu clasic este cel al suplimentelor ce conțin vitamine, cu precădere liposolubile, care se pot acumula în organism. În primul rând, atunci când decidem să luăm vitamine trebuie să ne întrebăm dacă într-adevăr avem nevoie de ele. Avem oare un deficit real de vitamine? Câți dintre pacienții care își administrează un complex de multivitamine și-au dozat în sânge nivelul acestora înainte de a începe tratamentul?! În plus, unele complexe vitaminice oferă concentrații cu până la 1.000% necesarul zilnic. Se ridică întrebarea de ce am avea nevoie de un comprimat care oferă o vitamină într-o cantitate de 1.000 de ori mai mare decât necesarul zilnic.

Suplimentele alimentare trebuie administrate pe perioade limitate de timp. Obligatoriu se va urmări modul în care organismul reacționează la aceste suplimente, modul în care se modifică parametrii pe care îi dorim a fi corectați.

Industria suplimentelor alimentare este în continuă dinamică și se modulează în funcție de cercetările științifice. Devine din ce în ce mai competitivă, fapt care a crescut calitatea produselor în ultimii ani. Însă fiind o piață cu o cerere foarte mare, consumatorii trebuie să fie bine informați atunci când decid să înceapă un astfel de tratament complementar și mai ales să țină cont de aceste recomandări de bază care să îi ghideze în alegerea suplimentului alimentar de calitate, dar mai ales care să le ofere eficiență și siguranță.

DR. RADU ȚINCU
este medic primar ATI și șef lucrări la UMF „Carol Davila"

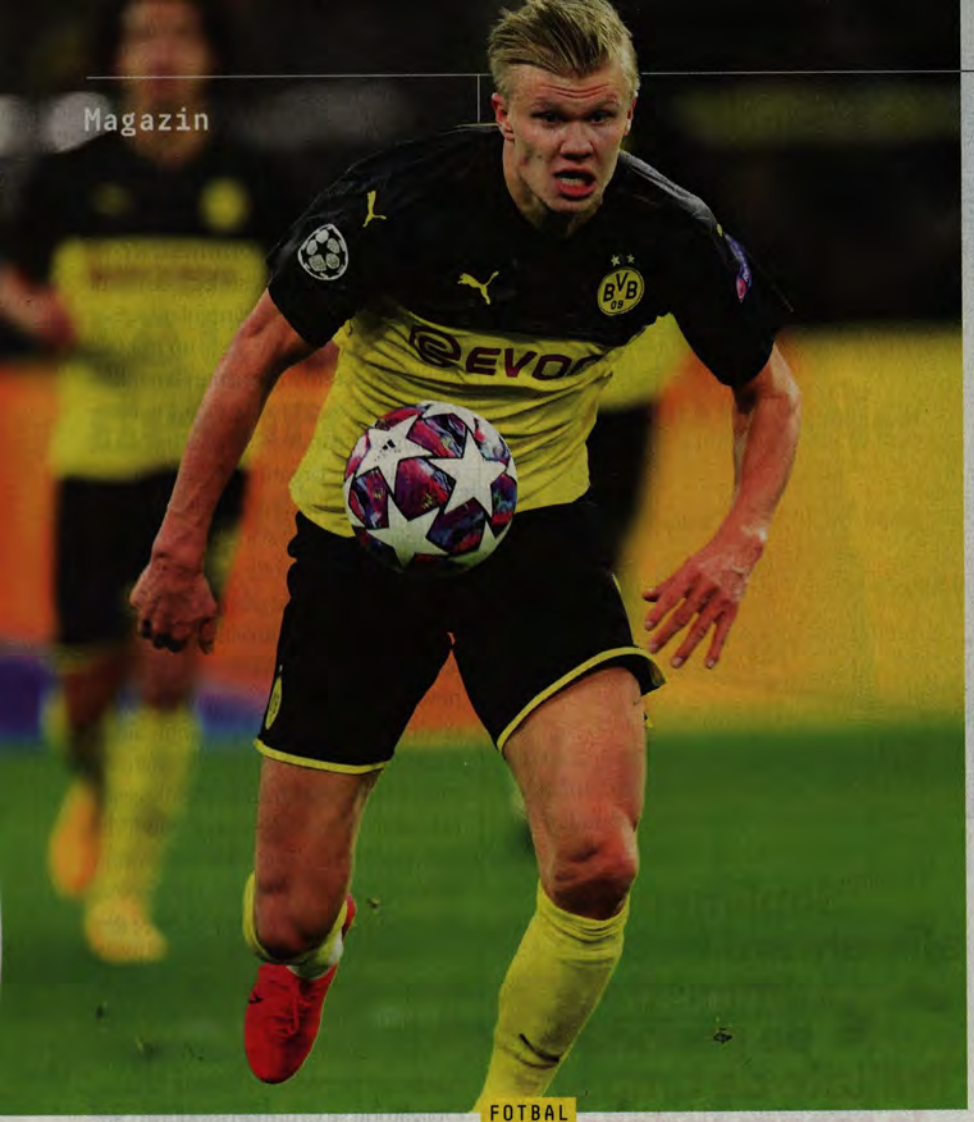

FOTBAL

Haaland, comoara Borussiei Dortmund

Un jucător de 19 ani era transferat, în decembrie, de la RB Salzburg la Borussia pentru suma de 22 de milioane de euro. Acum are o cotă de piață de 60 de milioane de euro.

ULTIMA ISPRAVĂ A TÂNĂRULUI Erling Haaland a fost înscrierea a două goluri în meciul din Liga Campionilor dintre Borussia Dortmund și PSG. În același meci, atacantul norvegian de 1,95 metri înălțime și 84 de kg a fost aproape de recordul mondial pe distanța de 60 de metri. În minutul 14, Haaland a alergat 60 de metri în 6,64 secunde, în condițiile în care recordul mondial este de 6,34 secunde. 36,59 de km/oră a fost viteza maximă atinsă de fotbalist.

După partidă, norvegianul a spus, modest, că mai are multe de îmbunătățit în jocul său. După meciul cu PSG, Haaland marcase 11 goluri în șapte meciuri jucate pentru echipa germană.

DE

MIHAI DUȚĂ

mihai.duta@newsweek.ro

La Borussia Dortmund a ajuns în ianuarie, cu toate că era dorit insistent și de Manchester United. Atacantul de 19 ani a reușit un „hattrick" la debutul împotriva celor de la Augsburg, în doar 20 de minute.

Transferat la Salzburg pentru 5 milioane de euro

Haaland are un contract valabil până în 2024 cu Borussia. În schimbul norvegianului, Salzburg a primit 22 de milioane de euro, cu două milioane peste clauza sa de reziliere. Atacantul are un salariu anual de 8 milioane de euro.

Elring Haaland s-a născut în Anglia, la Leeds, și este fiul lui Alf-Inge Haaland (47 de ani) fostul jucător al echipelor Nottingham Forest și Leeds United și Manchester City. Erling a fost transferat de Salzburg de la Molde (Norvegia), în ianuarie 2018, pentru suma de 5 milioane de euro.

Conform site-ului specializat Transfermarkt, cotația lui Elring Haaland a evoluat astfel:

- 18 Decembrie 2016 (16 ani, Club Bryne FK) – 200.000 de euro
- 23 Decembrie 2017 (17 ani, Club Molde FK) – 300.000 de euro
- 10 Septembrie 2018 (18 ani, Club Molde FK) – 2 milioane de euro
- 30 Decembrie 2018 (18 ani, Club Molde FK) – 5 milioane de euro
- 3 Septembrie 2019 (19 ani, RB Salzburg) – 12 milioane de euro
- 7 Noiembrie 2019 (19 ani, RB Salzburg) – 30 milioane de euro
- 11 februarie 2020 (19 ani, Borussia Dortmund) – 60 milioane de euro.

CIFRĂ

36,59 de km/oră a fost viteza maximă atinsă de fotbalist la o acțiune din minutul 14 al meciului cu PSG.

FOTO: GETTY IMAGES

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

GRAVURĂ din 1876, care o înfățișează pe Mary Walcott, una dintre fetele care au depus mărturie împotriva Titubei.

Începe procesul „vrăjitoarelor" din Salem

29 FEBRUARIE 1692: SUNT REȚINUTE PRIMELE TREI FEMEI ACUZATE DE practicarea vrăjitoriei, în Salem, Massachusetts – o sclavă din Caraibe, Tituba, o cerșetoare – Sarah Good și o femeie săracă, cu multe datorii – Sarah Osborne. O zi mai târziu, începe cunoscutul proces în urma căruia peste 150 de oameni sunt închiși pentru practicarea „artelor detestabile numite vrăjitorie și magie neagră", 14 femei și cinci bărbați sunt spânzurați la Gallows Hill, iar un bărbat este omorât cu pietre. Alți oameni au murit în închisoare, dar numărul lor nu este cunoscut nici până în prezent. În total, între secolele XIV și XVII, zeci de mii de persoane, în special femei, au fost omorâte în Europa, fiind acuzate de Biserică de „vrăjitorie".

Isteria vrăjitoarelor a izbucnit în Salem în ianuarie 1692, când două fete de 9 și 11 ani, fiica și nepoata reverendului Samuel Parris, au început să aibă convulsii și să intre în transă. După mai bine de o lună de tratamente fără rezultate, fetele au început să spună că li s-au făcut vrăji și au indicat numele celor trei femei. Tituba, sclava lui Parris, a mărturisit chiar că „Diavolul a venit la mine și mi-a poruncit să-l servesc", în încercarea de a se salva.

Autoritățile locale au înființat un tribunal special („Court of Oyer and Terminer"), desființat către sfârșitul anului 1692, de guvernatorul statului Massachusetts, William Phipps, când însăși soția lui a fost interogată pentru vrăjitorie. În 1711, autoritățile au admis că au greșit, reabilitând numele celor judecați în procesele vrăjitoarelor, iar urmașii lor au primit despăgubiri în valoare de 600 de lire. Cu toate acestea, abia în 1957, statul Massachusetts și-a cerut oficial scuze pentru procesele din Salem.

Mai mult, în 1976, o cercetare publicată în revista „Science" a arătat că simptomele descrise de fetițele de la care au pornit procesele „vrăjitoarelor" ar fi fost cauzate, cel mai probabil, de cornul secarei, o ciupercă de cereale, care, ingerată, provoca halucinații, stări de vomă, spasme musculare.

28 FEBRUARIE - 5 MARTIE

Cristofor Columb sperie indigenii

29 februarie 1504: Cristofor Columb se folosește de eclipsa de lună pentru a-i convinge pe indigenii din Jamaica să continue să-l aprovizioneze cu alimente. Columb avea la bord un almanah scris de Abraham Zacuto, care conținea tabele astronomice care acopereau anii 1475-1506. Consultându-le, Columb a remarcat iminenta producere a unei eclipse de Lună. A solicitat o întâlnire pentru ziua aceea cu cacique și i-a spus acestuia că zeul său s-a aprins de mânie față de tratamentul pe care populația locală îl aplica oamenilor săi; a spus că zeul său va oferi un semn clar al nemulțumirii sale, odată cu răsăritul Lunii.

Tunelul Goothard este finalizat

29 februarie 1880: Tunelul feroviar Gotthard între Elveția și Italia a fost finalizat, muncitorii întâlnindu-se la mijlocul traseului. Primul tren, care deservea lucrările de construcție, a trecut prin tunel la 2 martie 1880. A fost primul tunel unde s-a folosit masiv dinamita, patentată în 1867.

Hattie McDaniel primește Oscarul

29 februarie 1940: Hattie McDaniel devine prima femeie afro-americană care câștigă un Oscar pentru rolul din „Pe aripile vântului". Filmul a primit opt Oscaruri. McDaniel a fost, în 1924, una dintre primele femei afro-americane care a cântat la radio în SUA. În timpul Marii Depresii din anii '30, a fost nevoită să lucreze la toaleta pentru doamne dintr-un club din Milwaukee.

FOTO: WIKIPEDIA

Magic FM
always great music

magicfm.ro

Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....

Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....

Localitate ..... Județ / Sector .....

Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament / Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

Alege inteligent!
Inspiră-te!
Conectează-te!

CCIR Business Center

CCIR Business Center vine în întâmpinarea antreprenorilor şi tuturor firmelor interesate să aibă sediul sau spaţii pentru birouri în Bucureşti. Destinaţia perfectă de business, CCIR Business Center deschide orizonturi pentru o zonă inovativă şi puternică a oraşului şi îndeplineşte cele mai înalte cerinţe ale unei locaţii de business, potrivită pentru o gamă largă de clienţi şi activităţi.

Cu atenţie la nevoile clienţilor şi la profilele lor variate, CCIR Business Center respectă cerinţele pieţei şi urmăreşte nevoile companiei tale. Datorită amplasării sale, Centrul oferă combinaţia perfectă între entuziasm şi ambianţă plăcută care va inspira angajaţii dumneavoastră să exceleze în fiecare zi.

Contact: Birou Administrare Spaţii şi Evenimente
Tel.: 021.319.00.78, Fax: 021.319.01.56, e-mail: evenimente@ccir.ro
www.ccir.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026